

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๕๑

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๓๕ ถึง ครั้งที่ ๕๓ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) เล่ม ๓ พ.ศ. ๒๕๖๗

สารบัญ

ครั้งที่ ๕๓/๒๕๗๗ (สามัญ)

๓. เรื่องร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ ๖ (ต่อ)

๓๖๓๗-๓๖๗๕

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๓๕๘๓	๘	แปร	แปร
๓๕๘๓	๕	—	เติมคำ “เข้า” หذفคำ “เข้าเจ้า”
๓๕๘๖	๓	เดิม	เดิม
๓๖๒๒	๒	—	เติมคำ “อยู่” หذفคำ “นายทอง”
๓๖๒๗	๓	ประสงค์	ประสงค์
๓๖๓๘	๕	ประชุม	ประชุม
๓๖๕๗	๘	กรรมมาธิการ	กรรมมาธิการ
๓๖๕๐	๓๓	คดีคำ	คดีคำ
๓๖๕๓	๓๓	เพ็ง	เพ็ง
๓๖๕๓	๓๐	มอ	มอ
๓๖๕๕	๓๒	มน	มอ
๓๖๕๖	๓	เด็ก	เด็บ
๓๖๖๗	๓๗	แบบ	แบบ
๓๖๖๘	๕	ช็ค	ช็ค
๓๖๗๐	๓๖	ตมบท	ตมทบ
๓๗๓๓	๓๕	ม.ว.ว.	ม.ว.ว.
๓๗๒๓	๓	กว่าจ	กว่าจ

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๕๑/๒๔๗๗ (สามัญ) สมัยที่ ๒
(ประชุมวิสามัญ)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗
ณพระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๒๐.๓๕ นาฬิกา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีสมาชิกมาประชุม ๖๑
ท่านเป็นองค์ประชุมแล้ว ก่อนที่จะประชุมพิจารณามาตรา ๖๑ แห่ง
บรรพ ๖ นี้ ข้าพเจ้าใคร่จะขอความเห็นต่อที่ประชุมนี้ ในกรณีพิจารณา
มาตรา ๕ และตามที่ได้แจ้งให้ท่านอ่านนั้นว่าเราจะพิจารณาในวันเสาร์
ตอนกี่โมงก็ขึ้น แต่จะกินเวลายาวน้อยเท่าไรนั้น ข้าพเจ้าจะไม่บอก
ถ้ากินเวลายาวเราจะได้พิจารณาบรรพ ๖ ต่อไป ถ้าเช่นนั้นก็จะได้
นัดประชุมกรรมาธิการสำหรับบรรพ ๖ ให้มาด้วย หากว่าเราจะใช้
เวลาที่เราจะได้ ไม่ตองนัดให้กรรมาธิการบรรพ ๖ มาประจำอยู่
เปล่าๆ ข้าพเจ้าใคร่ที่จะฟังความเห็นในที่ประชุมในเรื่องนี้ จะสม-
คารถว่า จะพิจารณาเฉพาะ ๒ มาตรา ในวันเสาร์ก็ตกลงกัน หรือจะให้
พิจารณาบรรพ ๖ ต่อไปได้ ในวันเสาร์นั้น

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า พระราชบัญญัติซึ่งได้เสนอเพิ่มเติมนี้มีเพียง ๒ มาตราเท่านั้น ถ้าเราจะพิจารณาบรรพ ๖ ไปด้วยก็คงจะทัน น่าจะให้เชิญกรรมการมาเถียงด้วยในวันเสาร์และวันต่อไป

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่่า ตามที่ท่านประธานฯ เสนอขอความเห็นนั้น ข้าพเจ้าแต่เห็นว่่าในวันเสาร์นั้นเราไม่ควรจะพิจารณาบรรพ ๖ เราควรจะพิจารณาบรรพ ๕ ก่อนเมื่อบรรพ ๕ นั้นเสร็จแล้วก็พิจารณาบรรพ ๖ ต่อไป ตามที่ท่านประธานฯ เสนอนั้น เพราะเข้าใจว่่า ๒ มาตรานั้นคงจะพิจารณากันสัก ๓๐ นาทีเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นในเวลาต่อไปเราจะได้พิจารณาบรรพ ๖ ต่อไป เห็นว่่าจะเหมาะสมว่่า

ท้าวทนต์ประจักษ์ภาว กล่าวว่่า พอจะเข้าใจกันได้ ๒ มาตราจะไม่กินเวลานาน ข้าพเจ้าก็จะได้เชิญกรรมการบรรพ ๖ มาในวันเสาร์ ประชุมบรรพ ๖ ต่อไปสำหรับคืนนี้ โปรดพิจารณามาตรา ๖๐ ของบรรพ ๖ ที่ค้างมาแต่คราวประชุมคราวก่อน

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการ กล่าวว่่า ปัญหาเกี่ยวกับมาตรา ๕ เมื่อคืนท่านรัฐมนตรีว่่าการกระทรวงธรรมการได้ทิ้งปัญหาไว้ คือเป็นปัญหาเกี่ยวกับวรรค ๒ ว่่า การชด อย คก เดิมหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นในหนังสือพินัยกรรมนั้น จะสมควรให้ทำเป็นอย่างไรแบบพินัยกรรมหรือว่่าเพียงแต่ผู้ทำพินัยกรรมถึง

ภายมีชื่อไว้ ตามความในมาตรา ๖๐ และ ๖๑ ท่อนักเขียนเห็นว่าใช้
 ได้ของกรมการกร ท่านได้ยกตัวอย่างกล่าวว่ามี นาย ก. ทำพันธ
 กรรมให้แก่ นาย ข. เป็นเงินหมื่นบาท พอทำเสร็จแล้วมาแก้ไขเป็นพัน
 บาท หรือเป็นเพียงแต่ร้อยบาท อย่างนี้สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องทำ
 เป็นแบบพันธกรรมไว้ ในชั้นกรรมาธิการได้พิจารณาเห็นว่า
 ได้มีข้อบัญญัติไว้แล้วในมาตรา ๓๐๓ และที่เขียนไว้ในมาตรา ๖๐
 ไม่ใช่เป็นการแก้ไขพันธกรรม ถ้าจะพิจารณาที่กฎหมายฉบับปี
 พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๕ ในวรรคนี้ ซึ่งตรงกับมาตรา ๖๐ วรรคสุดท้าย
 บอกว่าอย่างนี้ “การขุดบเพิ่มเติมหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่าง
 อื่นซึ่งพันธกรรม ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่จะปฏิบัติตามเงื่อนไข
 อย่างเดียวกับการทำพันธกรรมนั้นเอง” นี่ก็เป็นการถูกต้อง เพราะ
 เป็นการแก้ไขพันธกรรม แต่ขอให้สังเกตดูร่างของกรรมาธิการ ได้
 แก้ไขในหนังสือพันธกรรม การแก้ไขมาตรา ๖๐ จึงไม่ใช่เป็นการ
 แก้ไขพันธกรรม เป็นแต่เพียงแก้ไขอักษรอักษรเท่านั้น เช่นเป็น
 คำว่ายกทรัพย์สินให้นายแดง ได้เขียนในเอกสารนั้นแต่ถกตัว “ง”
 หรือมีฉันทน์เขียนตัว “ง” ๒ ตัว และขีดฆ่าตัว “ง” และขีด
 ออก เช่นอยู่ในความมุ่งหมายของมาตรา ๖๐ วรรค ๒ นี่จึงเป็นการ
 แก้ไขพันธกรรมเมื่อทำเสร็จแล้ว เช่นอย่างยกทรัพย์สินให้นาย ข. แล้ว
 แก้ไขเป็นให้นาย ก. ร้อยบาท อยู่ในบังคับมาตรา ๓๐๓ กล่าวคือการ
 เพิกถอนพันธกรรมต้องทำตามแบบพันธกรรมดังที่เขียนไว้ในมาตรา

๓๐๑ และทวิน มีความดำอย่างนี้ “ผู้ทำพินัยกรรมจะเพิกถอนพินัยกรรมของตนเสียทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในเวลาดึกได้” และ “ถ้าเพิกถอนพินัยกรรมฉบับก่อนเสียทั้งหมด หรือแต่บางส่วนด้วยพินัยกรรมฉบับหลัง การเพิกถอนจะสมบูรณ์ต่อเมื่อพินัยกรรมฉบับหลังนั้นได้ทำตามแบบใดแบบหนึ่งที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้” นี่เป็นความหมาย ส่วนถ้อยคำนั้นแล้วแต่จะว่ากันไปอีกอย่างหนึ่ง ความมุ่งหมายก็คือว่าเรื่องใดเป็นการแก้ไขหนึ่งดีไม่จำเป็นจะต้องทำตามแบบ เพราะจะเป็นข้อที่เกิดความยุ่งยากหรือเกิดความลำบากสำหรับการตกไม้เอกอนันเดียวหรือตกไม้ ไทหางสั้นเกินไปจะต้องเรียกพระยามา จะเป็นการหยุมหยุม และเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการว่า เมื่อคืนก็อยู่ในมาตรา ๓๐๑ และทวิน จริงอยู่กรรมวิธีการได้ ใช้คำว่าเพิกถอน เช่นเราทำพินัยกรรมยกให้นาย ก. พันบาท แล้วต่อมาแก้พินัยกรรมนั้น ตามนัยแห่งกฎหมายเรียกว่าเพิกถอนพินัยกรรม เพราะฉะนั้นเป็นความที่ได้คิดกันไว้แล้วว่า การแก้ไขหนึ่งข้อพินัยกรรม และแก้พินัยกรรมต่างกันมาก ข้าพเจ้าอยากจะขอเรียนเกี่ยวกับเรื่องพินัยกรรมนี้ คือมีหลักเกณฑ์อย่างไร เพื่อทำความเข้าใจแก่ท่าน คือจะได้ไม่สงสัยในเรื่องแบบพินัยกรรมนี้ จุดที่หมายก็ไม่ใช่อื่นใด ความประสงค์ประการแรกจะต้องคิดว่าการทำพินัยกรรมเป็นเรื่องจำนายทรัพย์สิน เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องใหญ่โต ถ้าไม่มีแบบอย่างก็จะมีการณ์อโงงกันได้ จึงได้กำหนด

แบบเข้าได้ แต่ในเวลาเดียวกันถ้าเรากำหนดแบบหยุดหยิมเกินไป จะไม่ให้ความสะดวกแก่เขาในการที่จะทำ เช่นว่าตกไปอย่างใดอย่างหนึ่ง และจะต้องมีพยานมาเซ็นชื่อ headings จะทำให้แบบ headings ทั้งหมดเสียไป และจะเป็นการทำลายความตั้งใจในการทำพินัยกรรมอย่างชัดแจ้ง แต่ไม่มีที่ไหนในโลกที่จะเขียนแบบพินัยกรรมถึงแก่จะบังคับการฉ้อโกงได้ แต่ก็พยายามทำให้ดีที่สุดที่จะทำได้ ถ้าหากว่าเรากำหนดแบบหยุดหยิมเกินไป ผลที่สุดก็จะมีผลเสียหาย และก็จะมีการตายโดยไม่ทำพินัยกรรมเป็นอันมาก โดยเหตุนี้จึงได้ร่างมาตรา ๖๐, ๖๑ และ ๖๒ นี้

พระยาศรีพิพัฒน์ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าวไว้ว่า ถ้าอย่างนั้นจะเป็นปัญหาใหม่ จะเรียกว่าอะไรที่ตกเติม อะไรที่ชดเชย เปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งในหนังสือพินัยกรรม เข้าใจว่าพินัยกรรม ซึ่งเป็นหนังสือ จะแก้อย่างกรรมาธิการว่าต้องเปลี่ยนแปลงเพียงตัวอักษรในพินัยกรรม ในหนังสือพินัยกรรม ต้องหมายความว่า ถ้าเหตุเดิมมีมากมาย คือว่ามีผู้ ซึ่งในที่ประชุมครั้งก่อนว่า การชดเชย ตกเติม ในพินัยกรรมแล้ว ควรจะถือว่าพินัยกรรมนั้นใช้ได้ แต่ผู้มีเสนอว่าให้ทำอย่างแบบพินัยกรรม คือว่าการแก้ไขนั้นใช้ได้ ที่นกรรมาธิการอธิบายถึงมาตรา ๑๐๑ การเพิกถอนทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วน ว่ากินความถึงการเปลี่ยนแปลงโดยชัดแจ้ง ซ้ำพเจ้าดังดั่ง เมื่อได้ปรึกษากันแล้ว และอย่างที่มี

สมาชิกผู้หนึ่งเสนอเมื่อวันก่อนว่า ถ้าเขียนไว้ หมิ่นบาท แก่ เป็น ชง
 หรือว่าทำพินัยกรรม ให้แก่นายทองอยู่แล้วที่หลังชานายทองเขียนลง
 ไปว่านายแดง เป็นคนละคนเช่นนั้น จะถือว่าเพิกถอน หรือจะถือว่า
 เปลี่ยนแปลงแก้ไข จะเป็นปัญหาใหญ่ ถ้าอย่างกรรมาธิการ
 นอกจากนั้นถ้าจะทำอย่างนั้นก็ได้ คือเปลี่ยนแปลงแก้ไขในพินัย
 กรรมสมบูรณ์ คือเมื่อเจ้าพินัยกรรมลงลายมือชื่อแล้วแต่จะเปลี่ยน
 แปลงแก้ไขในสาระสำคัญก็ได้ คือว่าการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสาระ
 สำคัญก็คือเปลี่ยนแปลงในจำนวนเงิน หรือผู้ที่ได้รับคือว่า ชื่อคน
 ถ้าสาระสำคัญถูกแก้ไขเข้าแล้ว มีกฎหมายบางประเทศเขาถือว่าใช้
 ไม่ได้เลย แต่เราเปลี่ยนเสียว่า ถ้าในสาระสำคัญแล้วต้องมีพระยาน
 รับรองเหมือนอย่างพินัยกรรมเช่นนั้นพอไปได้ แต่ว่าถ้าเขียนอย่างนี้
 เกรงว่าจะเป็นคดีขึ้นในโรงศาลและจะเถียงกันมากมายทีเดียว

นายพัก ณ สงขลา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวว่
 นอกจากที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้อธิบายแล้ว ข้าพเจ้ายังรู้สึกอย่างนี้
 อีก คือมาตรา ๓๐๓ ให้อำนาจที่จะเพิกถอน และในมาตรา ๓๐๓ ทวิ
 ให้แบบในการเพิกถอนว่าเพิกถอนด้วยพินัยกรรมฉบับหลังย่อมจะต้อง
 หมายความว่า จะต้องทำพินัยกรรม อีกฉบับหนึ่งแล้ว ในมาตรา ๖๐ นั้น
 เขียนเข้าไว้ว่าได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขในหนังสือพินัยกรรมอาจมีความ
 หมายเป็น ๒ ประการ คือ ประการที่ ๑ ดังที่ท่านกรรมาธิการเสนอ
 และอีกประการหนึ่งอาจตีความหมายไปในทำนองว่าอาจเป็นการแก้

ใจในฉบับพิณยกรรมฉบับนั้น เพราะฉะนั้นจะให้ตีความเพียงการ
 แก่ใจเล็กน้อย น่าจะตีความให้ชัดเช่นนั้น จึงเป็นทนายตั้งดีเมื่อมีเหตุ
 ทนายตั้งดีเช่นนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกดีว่า ถ้าไม่เขียนให้ชัดเช่นนั้นแล้ว จะ
 ต้องแก่ใจ แล้วจะเกิดมีปัญหากันได้ อีกประการหนึ่ง ที่ชัด ชำ
 คก เต็ม หรือแก่ใจนั้น จะไม่สมบูรณ์ทั้งนั้น ถ้าหากว่าเป็นการ
 แก่ใจเพียงถ้อยคำก็ย่อมจะต้องเปลี่ยนแปลงความสำคัญของพิณย
 กรรมเดิม ชัดช้า ชัด ดบ ไม่สมบูรณ์ พิณยกรรมเดิมก็ทาบพร้อง
 ในความสมบูรณ์ไม่ เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าจะ ไปตีความว่าเพียง
 ฉะนั้นจะให้มีการแก่ใจได้ เขียนเข้าไว้เพื่อ ประโยชน์ในแง่
 นี้ก็อาจจะมีปัญหาไปมากมาย ถ้าหากว่าแก่ใจโดยไม่เปลี่ยนสาระสำ
 คัญ เมื่อว่าถ้าไม่มีผล เพราะว่าข้อแก่ใจนั้นไม่มีผลประโยชน์ประการ
 ใดแก่พิณกรรมที่เขียนได้ตามเดิม เพราะพิณกรรมนั้นมันมีผลสมบูรณ์
 อยู่แล้ว

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าว ว่า
 ความที่ท่านกรรมาธิการ แก่ใจในเรื่องนี้เป็นปัญหาต่อไปมากมายที่
 เดียว เพราะการเพิ่มเติม ชัด ดบนั้น อะไรก็ดีเช่นนั้นอาจจะเขียน
 เพิ่มเติมลงไปได้มากมายแล้ว พิณกรรมนั้นเมื่อผู้ทำพิณกรรมเพิ่มเติม
 แล้ว และมีใครเป็นพยานเช่นข้อนั้นอาจจะทำกันได้ง่าย จึงข้าพเจ้า
 อยากจะเสนอให้คงได้ตามร่างของรัฐาถ คือให้ทำเช่นเดียวกับที่ได้
 ทำมาแล้ว เมื่อมีการแก่ใจควรจะต้องมีพยานรับรองเช่นเดียวกับ
 มาตรา ๖๐ ข้อต้นนั้น ไม่ควรที่จะปล่อยให้เป็นอย่างนี้

พระมณฑานวิมลศาสตร์ กรมมาธิการ กล่าวว่ กรมมาธิการ
 ไม่มีการขัดข้องอะไรเลยในเรื่องถ้อยคำ ท่านสมาชิกเห็นว่าจะแก้
 ณะเพราะถ้อยคำให้เหมาะพอควรอย่างไรนั้น คณะกรมมาธิการไม่มีข้อ
 ขัดข้องอันใดเลย แต่ว่าในหลักการนั้นตามที่กรมมาธิการได้เคย
 แกลงมาแล้วว่ ถ้าจะบัญญัติไว้ให้หุ้มหุ้ม เช่นในเรื่องกฏหมาย
 อะไรแล้วกรมมาธิการก็ยังยืนยันว่าตามความเห็นเดิมจะทำตามแบบการ
 เพิกถอนพินัยกรรมนั้นไม่ได้ แต่ส่วนที่ว่ามีผู้ข้องใจการแก้จำนวน
 เงินจะไม่เข้าอยู่ในเรื่องเพิกถอนนั้น กรมมาธิการไม่มีความสงสัยแต่
 ประการใดเลยว่ศาลจะต้องเปล่อย่างนั้นเป็นแน่นอนทีเดียว เพราะ
 เหตุว่ เมื่อเราเขียนร้อย มาแก้เป็นพัน ใครเลยจะไปเข้าใจเป็น
 อย่างอื่น ถ้าหวั้ถ้อยคำจะเขียนเป็นคำตัดสินด้วยไม่สำคัญเลย ถ้า
 เป็นเรื่องหุ้มหุ้มเกี่ยวกับอภรรยา เกือบแก้หนึ่งร้อยแล้วไม่ใครจะทำ
 ตามแบบให้หุ้มหุ้ม เพราะฉะนั้นในเรื่องการหุ้มหุ้มนั้นจะทำให้
 เดียงเจตนาของผู้ทำพินัยกรรม และตามที่ได้เคยเป็นเคยพบในศาล
 มากว่เรื่องมากว่ ว่ ผู้ตั้งว่าพินัยกรรมที่ได้บัญญัติขึ้นไว้ ในพระราช
 บัญญัติใหม่นี้ คือ พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ทำความยุ่งยากให้แก่พินัยกรรม
 แม้แต่ผู้ที่มีความรู้ชัดแจ้งในกฎหมายก็ยังผิดพลาดๆ นี้เองคณะ
 กรมมาธิการจึงได้พยายามตัดข้อหุ้มหุ้มออกไปมากเพื่อลดแต่หลัก
 การสำคัญว่ ถ้าหากว่เป็นการเพิกถอนแล้วจะต้องทำให้ตายตัว
 ถ้าหากว่เป็นเพียงข้อเด็ก ๆ น้อย ๆ แล้ว เห็นว่ไม่จำเป็นจะต้องตาม

แบบเฉย ตามที่โต้ตั้งเกิดเห็นมารู้สึกว่าทำให้ราษฎรต้องมาเป็น
ความกันเสียเงินเสียทองเนื่องจากผู้เขียนกฎหมายบกพร่อง เพราะ
ฉะนั้นในหลักการจึงขอขอยินตามทราวงมานี้ แต่ต้องถ้อยคำจะแก้
ให้เข้าใจให้ง่ายขึ้นไม่ ไม่จัดข้ออะไรเลย

นายสรอย ฌถ้าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดถ้าปาง กล่าวว่
ข้าพเจ้ายังรักที่จะให้เป็นอย่างรัฐบาต เพราะเหตุว่าการทำพินัยกรรม
นั้นสำคัญอย่างยิ่ง แต่ว่าจะเป็นการตกหรือขาด ฌบ หรือประการ
ใดก็ตาม เราถือว่าเป็นการสำคัญ จะต้องมืหลักฐานเป็นอย่างค้
แต่ก็เพื่อจะคุ้มครองไม่ให้เป็นอย่างอื่นว่า เจ้ามฤตกนนั้นได้ตั้งใจเป็น
ประการอื่นอันแท้จริงหรือหาไม่ เพราะฉะนั้นตามร่างรัฐบาตเดิมนั้น
ชอบแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าหนังสือพินัยกรรมเป็นหนังสือสำคัญถ้าหรับ
ที่จะยกทรัพย์สินมฤตกให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด ในการยกทรัพย์สินนั้นอาจเป็นการ
ให้มีความมั่วหมของในระหว่างที่รับมฤตกด้วยกัน ซึ่งว่าผู้ทำพินัยกรรม
ไม่ยินดี ไม่อยากให้อย่างนั้นเป็นต้น อาจเป็นข้อทุ่มเถียงกันได้ เท่าที่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแดงมานั้น ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วย
และขอขยนิยน์ตามร่าง ของรัฐบาต และอาจ จะให้ เห็นชัด ว่าหนังสือ
พินัยกรรม นั้นเป็นหนังสือสำคัญ ฌสมควร ที่จะมืหลักฐานไว้ทุกอย่างใน
เมื่อตกเต็ม หรือขาดแก่ เช่นนั้นเป็นต้น

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กล่าวว่า ข้าพเจ้าคิดว่างานข้างหน้ามีแยะ ทุกคนก็ได้อภิปรายกัน
มามากแล้ว ก็น่าจะเข้าใจในคำอภิปรายนี้ทั้งสองฝ่ายแล้ว เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

นายสร้อย อดัมปาง ขุนชำนาญภาษา รัชมงคล

นายแฉะ อัจฉนักษณ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่า
ที่ข้าพเจ้าจะเรียนถามเป็นแต่เรียนข้อข้องใจ จะเรียนถามกรรมวิธีการ
จะจัดข้อหรือไม่

ทำการแทน ประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่จัดข้อ แต่ไม่ใช้
อภิปราย

นายแฉะ อัจฉนักษณ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่า
ข้อสงสัยเช่นนี้ทำให้เห็นเป็นอย่างอื่น คือ การขาดตก เติม หรือ
การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นในหนังสือพินัยกรรมนั้น จะสมบูรณ์
ก็ต่อเมื่อผู้ทำพินัยกรรม ได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ แต่ต่อมาตรา ๖๐ ทวิ
พินัยกรรมซึ่งได้ทำตามแบบตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ก่อนนั้น ถ้าผู้ทำ
พินัยกรรมมิได้ลงลายมือชื่อ จะให้เต็มอกกับลงลายมือชื่อได้ ก็แต่ด้วย
ลงลายพิมพ์นิ้วมือ โดยมีพระยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนใน
ขณะนั้น อันนี้เข้าใจว่าถ้าหากว่าการขาดตก เติม เหล่านี้ถ้าผู้ทำ
พินัยกรรมนั้นเซ็นชื่อไม่ได้ ก็จำกัดของพิมพ์ลายมือ ตามความ ๒ มาตรา
นั้นได้บังคับไว้ว่าจำเป็นจะต้องมีพระยานรับรอง จึงสงสัย.....

พระมณฑุภาณวิมลศาสตร์ กรรมวิธีการ กล่าวว่า ตามที่ท่าน

สมาชิกรายบุคคลจะทราบความประสงค์นั้น กรรมการจะขอชี้แจงว่ามีความประสงค์ไว้สำหรับผู้ที่เขียนหนังสือได้ เช่นข้อใดเท่านั้นเอง ที่จะไม่ต้องมีพะยานรับรอง ส่วนผู้ที่ใช้พิมพ์ลายมือแทนการใช้เขียนข้อใดก็ตามจำเป็นจะต้องมีพะยานรับรอง หมายความว่า การแก้ไขโดยผู้ที่เขียนหนังสือไม่เป็นแล้ว ต้องลงลายมือชื่อไม่พอ ต้องมีพะยานรับรองด้วย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เท่าที่อธิบาย เห็นจะพอ เพราะมีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว

ร.ต. เนตร พุนวดีวัฒน์ กล่าวว่า การลงมติในเรื่องนี้ยังสงสัยอยู่ คือท่านรัฐมนตรีรับบอกว่า ถ้าเราตกลงแก้ไขข้อใดโดยกรรมการรับรองแล้ว อาจจะตกลงกันได้ ถ้าหากว่าแก้ไขเช่นนี้ แก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งไม่เป็นสาระสำคัญในหนังสือพินัยกรรมนั้นก็เห็นจะ.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านรัฐมนตรีไม่ได้เสนอว่าควรจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ร.ต. เนตร พุนวดีวัฒน์ กล่าวว่า ก็เสนอว่าสำคัญหรือไม่สำคัญ แล้วกรรมการก็รับรอง ข้าพเจ้าอยากจะเสนอว่าขอให้เติมคำว่า "ซึ่งไม่เป็นสาระสำคัญ"

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอให้ท่านแถลงใหม่ พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่ได้เห็นขอความประสงค์ เป็นแต่เพียงว่าถ้าทำอย่าง
นั้นจะใช้ได้หรือไม่ และท่านมีนายสร้อยว่าจะเขาอย่างกรรมาธิการ
หรือรัฐบาล เมื่อเช่นนั้นข้าพเจ้าเลยขอให้ลงมติ

ร.ท. ทองคำ ค้ายโฮภาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอค้านว่าอย่าเพิ่งลงมติ อยากจะฟังคำของกรรมา-
ธิการ และสภาฯ ทุกคนอยากจะรู้เรื่อง นั้นยังคลุมเคลืออยู่ อยาก
จะให้กรรมาธิการอธิบายสักหน่อยว่าที่ชนกรรานั้นมีเหตุผลอะไร ขอ
ให้ว่าให้ชัด เพื่อสมาชิกทั้งหลายจะได้ ฟังด้วย

นายเช อัจฉลักษณ์ รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เดียวใจที่จะต้องให้ลงมติว่า
จะอภิปรายหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะทำอภิปรายต่อไป โปรดยก
มือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๗ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะลง
มติได้แล้ว โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๔ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ, กล่าวว่า เป็นอันว่าให้ลงมติได้ มี
อยู่ว่าจะเขาอย่างร่างของกรรมาธิการหรือว่าจะเขาอย่างร่างของรัฐ-
บาล ฉะเพาะวรรค ๒ ผู้ที่เสนอนั้น จะให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาล
ท่านผู้แทนราษฎรจังหวัดต่าง ๆ หมายความว่าวรรค ๒ ใช้หรือไม่

นายสรอย ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าว
ว่า ไร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านผู้ใดเห็นว่าสำหรับ
วรรค ๒ ของมาตรา ๖๐ นี้ ควรเป็นไปตามร่างของรัฐบาล โปรดยก
มือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๓๓ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านว่าผู้ใดเห็นว่าควร
เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นอันว่าให้เป็นไปตาม
ร่างของรัฐบาล มาตรา ๖๐ ทวิ

นายทองอยู่ พนมพัตน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่่า
ในวรรคที่ ๑ นั้นว่าอย่างไร จะให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาลหรือ
กรรมาธิการ เพราะว่าในวรรคที่ ๑ นี้ข้าพเจ้าแต่เห็นว่าในวรรคที่ ๑
ว่า “พินัยกรรมซึ่งได้ทำตามแบบตั้งบัญญัติได้ ในมาตราก่อนนั้น”
ดังนี้ ข้าพเจ้าแต่เห็นเป็นการหลงผิดมเกินไป ถ้าหากว่าเราจะได้
จำกัดคำให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น คือว่าพินัยกรรมนั้นให้ทำตามแบบตั้ง
อย่างนั้นเห็นจะเหมาะกว่า เพราะว่าเท่าที่กรรมาธิการได้แก้ ไรนั้นยัง
หลงผิดมเกินไป คำพูดอาจเป็นไปได้หลายแง่ ถ้าเป็นแบบที่คิดแล้ว
ต้องกำชับให้แน่นแฟ้น

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวคำ
ตามที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวถึงเมื่อกัน ผ่านมาแล้ว เคียงเรา
พิจารณาถึงวรรค ๒ ของมาตรานี้ต่างหาก เพราะฉะนั้นไม่จำเป็น
จะต้องฟังความเห็นของท่านสมาชิกผู้หนึ่งต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคำ ขำพเจ้าเข้าใจว่าเช่นนั้น
เมื่อมีการอภิปรายในวรรค ๒ แล้ว ท่านไม่พักทั้งในวรรค ๓ ก็น่าจะ
ตกลงกันว่ามาตรานี้ผ่านไป มาตรา ๖๐ ทวิ

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวคำ
มาตรา ๖๐ ทวินี้ ควรคัดออกเสียได้ เพราะเหตุว่าตามร่างเดิมของรัฐ-
บาลเดิมแล้ว ในมาตรา ๖๐

ม.ร.ด. เถนีย์ ปราโมช กรรมการสภาฯ กล่าวคำ มาตรา ๖๐
ทวินี้จะคัดออกเสียไม่ได้ เพราะเหตุว่าในร่างของรัฐบาลเดิม ก็จะมี
เป็นปัญหาว่าพินัยกรรมนั้นจะลงแกงใดหรือประทับตรา ตามประมวล
แพ่ง มาตรา ๘ วรรค ๒ และวรรค ๓ เดิมหรือไม่นั้นเป็นปัญหาใหญ่
ยิ่ง เหตุใดกรรมการจึงได้เขียนลงไปว่า ให้เป็นวรรค ให้
เรียกว่าวรรค ๒ และวรรค ๓ เสีย และการลงลายมือชื่อ จะใช้แกง
ใดไม่ได้ เพราะเหตุว่าแกงใดก็เพียงแต่ติดต่อกับวรรคเดียว ถ้าหาก
ว่ามีพยานรับรองก็สมบูรณ์ และการขีดเช่นนั้นก็รู้ไม่ได้ สอดส่อง
ดูไม่ได้ว่าเป็นของใคร สำหรับการลงลายมือชื่อสอดส่องได้ สำหรับ
วิธีสอดส่องลายมือเดี่ยวนั้นก็มีผู้เชี่ยวชาญไว้ได้ คือด้วยเหตุนี้กรรมการ

จึงเห็นว่าสมควรอย่างยิ่งที่จะยกเว้นมาตรา ๘ ได้ ซึ่งในพระราชบัญญัติพินัยกรรมเดิมก็ยกเว้นไว้ และเป็นปัญหากันในชั้นเดิมเป็นอันว่าใช้บังคับเหมือนกัน ในมาตราแห่งพระราชบัญญัติพินัยกรรม พ.ศ. ๒๔๖๕ ในวรรคสุดท้ายยังได้บอกไว้ว่า “เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรมจะได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้” ระเบียบนี้เป็นหลักแต่คงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติเก่าก็ได้เคยระมัดระวังเหมือนกัน จึงได้จากคดีจำเลยเสีย

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวอ้าง ตามที่มาตรา ๖๐ ทวินี้ข้าพเจ้าเห็นว่าคงได้คดีแล้ว เพราะด้วยเหตุใด เพราะด้วยเหตุใดในมาตราที่อ้างมาแล้ว มาตรา ๖๐ วรรค ๑ และวรรค ๒ กติ นั้นบอกให้ลงลายมือชื่อ คำว่า ลงลายมือชื่อ ทั้งลายมือและชื่อ ในมาตรา ๖๐ ทวินี้คงใจว่าเพียงพิมพ์ลายนิ้วมือเท่านั้นก็ใช้ได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าสมควรแก่ผู้ที่ทำพินัยกรรม ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับคณะกรรมการ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะได้ลงมือได้ จะได้ไม่เสียเวลา

นายวงศ์ แดงศิริพันธ์ ร.อ. วัน รุยาพร ร.น. รับรอง

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวอ้าง
ข้าพเจ้าเห็นด้วยกรรมการ ซึ่งให้ลงมติว่าควรจะได้คดีหรือไม่ควร
จะได้คดี

นายสรอย ฤดีปาง รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวอ้าง มาตรา ๖๐ ทวินี้ขอให้ลง
มติแล้ว

นายเขย ตูจิวา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่
 ข้าพเจ้าจะถอน ไม่ข้องใจ เพราะได้ฟังกรรมวิธีการแล้ว และใน
 มาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งฯ มีอยู่แล้ว คนที่เขียนหนังสือไม่
 เป็นต้องมีลายมือชื่อรับรอง ๒ คน แต่เมื่อกรรมวิธีการได้อภิปราย
 แล้ว ข้าพเจ้าพอใจ แต่ว่าผู้^{นี้} นอยากจะให้ลงมติก็ตามใจ

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่
 ข้าพเจ้าขอให้ผ่านไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่าไม่มีใครคัดค้าน
 แล้ว มาตรา ๖๐ ทวิ ขอให้คงไว้ ก่อนที่จะพิจารณาต่อไป มีญัตติ
 คำนวณเกี่ยวกับการคัดความในข้อบังคับ ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะเสนอต่อที่
 ประชุมเพื่อให้ เป็นหลักปฏิบัติในการพิจารณาวาระที่ ๒ แห่งพระราช
 บัญญัตินี้ ข้อ ๓๓ มีข้อความดังนี้ “ในการพิจารณาวาระที่ ๒ ให้
 ปรีกษาเรียงลำดับมาตราเพราะมาตราที่มีคำแปรญัตติ หรือมีการแก้ไข
 ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น ในระหว่างพิจารณา
 วาระที่ ๒ นั้น ถ้าความปรากฏว่ามาตราใดที่ประชุมเห็นสมควรจะ
 ส่งให้คณะกรรมาธิการเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมาธิการอื่นไปพิจารณา
 อีกก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นการพิจารณาเพราะมาตรานั้น ๆ เป็นอัน
 ระงับไป และถ้าไม่เป็นการขัดข้องก็ให้ ที่ประชุมพิจารณามาตรา
 อื่น ๆ ต่อไปจนกว่าจะครบร่าง เมื่อคณะกรรมาธิการได้ยื่นรายงาน
 ตามมาตราที่ใดระงับไว้แล้ว ให้ประธานสภาฯ จัดการส่งสำเนา

รายงานนั้นแก่งมาชิก โดยปกติไม่น้อยกว่า ๓ วัน ก่อน วันนัดประชุม
 หนึ่งในการประชุมคือวาระที่ ๒ ให้ที่ประชุมลงมติเฉพาะมาตราที่ได้
 ระบุไว้เท่านั้น” ข้าพเจ้าเข้าใจว่าปัญหาเกิดขึ้นในบรรทัดที่ ๓
 ของวรรคต้นของข้อ ๓๓ นี้คำว่า “เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่าง
 อื่น” คงจะหมายความว่า เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติให้พิจารณาถ้อย
 คำนวณ หรือว่าจะหมายความว่า เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติให้พิจารณา
 กันโดยวิธีใดก็ได้ แท้จริงในข้อ ๓๓ นี้ ที่ว่าในการพิจารณาวาระ
 ที่ ๒ ให้ปรึกษาเรียงลำดับมาตราเฉพาะมาตราที่มีคำแปรญัตติหรือมี
 การแก้ไขเท่านั้น โดยเหตุนี้จึงได้ถือเดี่ยวว่ามาตราใดที่มีการเปลี่ยนแปลง
 โดยตัดออกหรือเพิ่มเติมก็ตาม จะเป็นโดยสมาชิกได้แปร
 ญัตติหรือกรรมการก็ตาม ข้าพเจ้าได้ถือเดี่ยวว่ามาตรานั้นเป็นญัตติ
 ใหม่ จึงได้อนุญาตให้สมาชิกอภิปรายกันได้ แปรญัตติได้ในชั้น
 เพราะเป็นญัตติใหม่ ทั้งนี้เพื่อจะไม่เป็นการรอนสิทธิของท่าน แต่ที่มี
 ญัตติซ้อนนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าความว่าสมาชิกที่ไม่ได้แปรญัตติแล้วจะมา
 อภิปรายในข้อที่ตัวไม่ได้แปรญัตตินั้นไม่ได้ ถึงแม้ว่ากรรมการจะ
 ได้เปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตาม ทั้งนี้แล้วแต่ที่ประชุม

พ.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เศรษฐกิจการ กล่าวหาว่า เท่าที่ข้าพเจ้าได้เคยเป็นประธานมา ในเรื่อง
 การที่ “เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น” นั้น เคยใช้

แต่ถ้าระดับสำคัญ คือว่าในสิ่งซึ่งไม่ได้มีการแปรวัติไว้นั้น ถ้าหาก
 ว่าไม่ได้แปรวัติไว้เลย เรามักไม่ค่อยจะทำกัน มักจะทำการที่จะ
 เพิ่มเติม คือเพิ่มเติมให้ได้ความบริบูรณ์ดียิ่งขึ้น แต่ในตัวอย่างที่
 ไม่มีการแปรวัติเลยนั้น ไม่ได้เคยทำกัน เป็นแต่ว่าตักเติมให้
 ความดีขึ้น เคยทำ ถ้าเป็นคำพูดเล็กๆ น้อยๆ มักจะไม่ยอมให้กลับ
 ย้อนมาใหม่ คือถ้าเป็นสาระกิจการที่เราจะได้ประโยชน์ ก่อนที่ประ-
 ธานฯ จะตั้งปัญหาจะต้องให้ โฉดเป็นวาระที่ ๓ นั้นจะต้องระงับ เมื่อจะ
 ได้มีการตักเติมอย่างที่ว่า ถ้าไปรีบเสีย ว่าให้ลงมติในวาระที่ ๓ ทำ
 อะไรไม่ได้เลย จะต้องพูดในวาระที่ ๒ ให้ สิ้นกระแสความก่อน แล้ว
 จึงลงมติในวาระที่ ๓ คือเราผ่อนให้แต่ในเรื่องสำคัญเท่านั้น

ขุนประเจตคุณพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก กล่าวว่
 การที่ข้าพเจ้าเสนอญัตตินั้นไป ก็เพื่อจะได้รักษาระเบียบการประชุม
 ให้เป็นไปโดยสะดวกและเรียบร้อยถูกต้อง คือถ้าหากว่าเรายอมให้
 สมาชิกที่ไม่ได้แปรวัติแล้วมาแปรวัติได้ ในการที่กรรมการแก้ไข
 ไขเพียงตัวเดียว การก็จะกลายเป็นว่าเหมือนกันกับว่าอนุญาตให้สมาชิก
 มาแปรวัติได้ใหม่ทั้งหมดนั่นเอง ในร่างพระราชบัญญัติบาง
 ฉบับที่สำคัญๆ เช่นพระราชบัญญัติงบประมาณ เป็นต้น ไม่มีปัญหา
 ว่าพระราชบัญญัตินั้นจะไม่ถูกแก้ไขโดยกรรมการ คงจะต้องมีการ
 แก้ไขโดยกรรมการแน่ ถ้าเรากล้อหลกอนั้นนั้น ยังคงให้ผู้ที่ไม่
 ได้แปรวัติสมควรแปรวัติได้เสมอไปแล้ว ร่างพระราชบัญญัติ

ที่กรรมการได้ ส่งมายังสภาฯ สมาชิกทุกคนก็อาจแปรญัตติได้ ด้วยเหตุต่างประมาณ นั่นทำ อย่างไร เดี่ยว กรรมการ ก็ต้องตัด ข้อ อักษรตัวหนึ่งบ้าง หรือเปลี่ยนตัวเลขตัวหนึ่งหรือสองตัวบ้าง บางทีจะมากกว่านั้นก็ได้ ถ้าหากว่าให้ทำการแปรญัตติที่ที่กำหนดได้ ในสภาฯ ก็จะไม่มียุทธวิธีอะไร และที่นี้เท่าที่เราเคยปฏิบัติกันมา แต่ก่อนๆนี้ ทำกันมาจนมีกว่าแล้ว เราทำก็มีว่ากรรมการ ได้เพิ่มเติมข้อความจะเป็นการแก้ไขหรือว่าจะตัดออก เราก็ยอมให้ สมาชิกแปรญัตติ ฉะเพาะ ข้อความที่ กรรมการเพิ่มเติมเข้ามาหรือ ตัดออก ถ้าที่เพิ่มเติมเข้ามานั้น สมาชิกผู้ใดเห็นว่าข้อความที่กรรมการเพิ่มเติมเข้ามาเป็นการกดบังหลักการ และจะเป็นการกดบัง ขาดเป็นคำออกไปจากร่างเดิม สมาชิกผู้นั้นก็ขอแปรญัตติกดบังเข้ามา เป็นร่างของรัฐบาลตามเดิม หรือถ้าหากว่ากรรมการไปเพิ่มเติม ข้อความนั้นๆ ใหม่และข้อความไม่ชัดเจนหรือว่ามีข้อความผิดประโยค กริยาหรืออะไรก็ตามเกิด สมาชิกก็อาจแก้ไขข้อความกดบังมาทำให้ เป็น ประโยคให้ถูกต้อง แต่การที่เราจะยอมให้สมาชิกแปรญัตติกดบังหลักการ ในมาตรานี้ทีเดียวนี้ เราไม่เคยปฏิบัติกันเช่นนั้น และในข้อที่ กรรมการไม่ได้แก้ไขในบรรทัดที่กรรมการไม่ได้แก้ไข เราก็ ไม่ยอมให้สมาชิกผู้นั้นไปแปรญัตติได้ ที่เรารักษาไว้เช่นนั้น ข้าพเจ้า คิดว่าเป็นแบบที่ดี เพราะ ถ้าหากว่าเราจะไม่รักษาไว้เช่นนั้น การแปรญัตติกก็ไม่มีที่สิ้นสุดอะไรกันเลย ตกกลงตั้งระเบียบวาระไปอ่านด้วย

-หน้าการแปรญัตติจะไม่มีประโยชน์อะไร เพราะทุกคนก็จะมาแปร
 ญัตติกันในเมื่อกรรมาธิการตั้งร่างมาแล้ว เพราะอย่างไรเสียกรรมา
 ธิการก็คงแก้ไขถ้อยคำบ้าง คอยมาแปรญัตติขณะที่พิจารณาร่างที่
 ๒ เป็นต้น เป็นการเสียเวลาที่เราได้พูดกัน การประชุมบรรพ ๒ คราวที่
 แล้วก็ไม่มีความประโยชน์อะไร เพราะเหตุว่าเมื่อผู้หนึ่งต่างคนจะขอคัดคำ
 บางคำออก เนื่องจากขอคัดออกเพียงบางคำนั้นเอง เลยทำให้อภิปราย
 ดูเหมือนจะเสียเวลาเกือบครึ่งชั่วโมง ลองคิดดูว่า ถ้าเป็นเช่นนั้น
 เรื่อยๆไป เราจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไม่ว่าฉบับใดจะสำเร็จ
 ไปได้ โดยยากที่สุด และจะไม่สำเร็จเลยทีเดียว และผู้ที่ไม่ได้แปร
 ญัตติก็ต่างจะมารอแปรญัตติ ต่างก็จะขอเสนอขึ้นมาคนละเล็กน้อย
 แล้วเวลาที่จะเสียไป ที่เรากำหนดการแปรญัตติก็เพื่อคิดในชั้น ถ้า
 ไม่คิดในชั้นแล้ว ก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ตามคำแปรญัตติของ
 ข้าราชการที่เสนอไปนั้นมีความประสงค์แต่เพียงว่าขอความที่กรรมาธิการ
 แก้ไขเพิ่มเติมหรือคัดออกนั้น ถ้าหากมีสิทธิที่จะแปรญัตติเพราะที่
 เพิ่มเติมเท่านั้น คือถ้าเป็นร่างของรัฐบาลตามเดิม ถ้าหากไม่ได้แปร
 ญัตติภายในกำหนดเวลานั้น จะแปรญัตติก็ไม่ได้ ข้าราชการมีความ
 ประสงค์เพียงเท่านั้นเอง

ทำการแทนประธานสภาฯ ถัดจากนั้นก็ท่านอธิบายมานั้นก็ตรง
 กับความคิดของข้าพเจ้าตั้งแต่ต้นจนปลาย ไม่มีอะไรเลยที่จะขัดกัน
 ที่ข้าพเจ้ายอมให้สมาชิกแปรญัตติได้ในถ้อยคำที่กรรมาธิการแก้ไข

นี้ หมายความว่าแปรรูปคดีที่ไม่จัดคือหลักการของเรา และที่ไม่จัด
คือถ้อยคำของกรรมวิธีการ นั้นถ้าหากว่ากรรมวิธีการไปแก้ไขให้
เป็นไปอย่างอื่นตรงกันข้ามกับร่างเดิม สมาชิกก็มีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลง
ให้ เป็นไปอย่างเดิมที่กรรมวิธีการได้แก้ไข ข้าพเจ้ามีความมุ่ง
หมายเช่นนี้ ที่จะผลักดันอยู่น้อยก็คือว่า ที่ท่านเสนอว่าตอนใดไม่มี
ผู้แปรรูปคดีและตอนใดที่กรรมวิธีการไม่ได้แก้ไข สมาชิกไม่มีสิทธิที่
จะอภิปรายในข้อนี้ นี้แต่เดิมนั้นข้อตกลงของที่ประชุมนี้ แต่ถ้าพูดถึง
วิธีการแล้ว สมาชิกทุกคนมีสิทธิจะแปรรูปคดีได้ เพราะว่าเป็นคดี
ใหม่ เมื่อกรรมวิธีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเสนอมาแต่เป็นคดีใหม่
และในคดีนั้นเมื่อเสนอเป็นคดีแล้ว สมาชิกก็มีสิทธิที่จะแปรรูปคดี
ได้ นี้ข้าพเจ้าพูดถึงหลักการ แต่ว่าถ้าสภาฯ จะให้ตกลงกันว่าจะให้
อภิปรายเฉพาะที่กรรมวิธีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมา ข้าพเจ้าก็ไม่จัด
ข้อเพื่อสะดวกแก่การพิจารณา แต่ว่าตามตัวหนังสือแล้วข้าพเจ้ายัง
เชื่อว่ามีสิทธิที่จะทำได้ เพราะว่าเป็นสิทธิของสมาชิกที่จะแปรรูปคดี
คือไปทั้งๆ ในข้อที่ไม่ได้แปรรูปคดีได้ เพราะเป็นคดีใหม่ที่เขาเสนอ
ขึ้น แต่เราจะตกลงอย่างไรกัน นั้นแต่เดิมนั้นเรื่อง

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า ในปัญหาเรื่องนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าการที่สมาชิกไม่แปรรูปคดี
ภายในกำหนด ควรจะสันนิษฐานได้ว่าสมาชิกผู้นั้นเห็นชอบด้วยร่าง
ฉบับนั้น เมื่อเห็นชอบด้วยร่างฉบับนั้นแล้ว ก็ไม่ควรที่จะแปรรูปคดี

เป็นอย่างอื่น แต่ว่าถ้ามีผู้อื่นแปรญัตติภายในกำหนด หรือกรรมมา
 ธิการแก้มาเช่นนั้นแล้ว สมาชิกทุกคนย่อมมีอำนาจที่จะอภิปราย แต่
 ว่าจะขอแปรญัตติไม่ได้ แต่ว่าในข้อบังคับมีความว่า “ เว้นแต่ที่
 ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น ” หรือลงมติเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าคิดว่าตามข้อบังคับนั้น ถ้าสมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดจะขอแปร
 ญัตติคือไปจากที่กรรมการแก้ไข ผู้แปรญัตติในมาตรานั้นจะต้อง
 ขออนุญาตต่อที่ประชุมทุกรวไป ไม่ใช่ขออนุญาตไว้คราวหนึ่งแล้ว
 กลับตลอดไป มิฉะนั้นจะทำให้การแปรญัตติไม่หยุดหย่อน และถ้า
 ขออนุญาตต่อที่ประชุมแล้ว ที่ประชุมจะลงมติให้แปรญัตติหรือไม่ก็
 ได้ เช่นนั้นแล้วการประชุมคงจะสิ้นเซ้า คือได้ความว่าถ้าเมื่อกรรมมา
 ธิการแก้หรือมีผู้แปรญัตติได้ภายในกำหนดแล้ว สมาชิกทั้งหลายทุก
 คนมีอำนาจที่จะอภิปรายในมาตรานั้นๆ ได้ แต่ว่าจะแปรญัตติเป็น
 อย่างอื่นไม่ได้ นอกจากนี้จะขอลดเป็นอย่างไรของรัฐสภา แต่ว่าจะ
 แปรญัตติเป็นอย่างอื่นแล้วจะต้องขออนุมัติต่อสภาฯ ทุกรวไป ดัง
 ที่มอยู่ในข้อบังคับ

นายพัก ณ สงขลา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี กล่าวว่า
 ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นใจท่านสมาชิกผู้เสนอเรื่องนั้นขึ้นมาให้สภาฯ พิจาร
 ณา แต่ว่าข้าพเจ้าเสียใจที่จะกล่าวต่อท่านขึ้นมาอีกประการเดียว เรา
 ตกลงกันแล้ว เราจะพิจารณาประมวลในเดตาตกลงกัน เราไม่ควร
 เอาเรื่องข้อบังคับมาพิจารณา ถ้าจะถกเถียงเรื่องข้อบังคับแล้วควร

จะขอแก้ไขบังคับเดียวเลย ถ้าปัญหาในเรื่องข้อบังคับเฉพาะเกี่ยวพัน
ในเรื่องข้อบังคับ เราจึงจะนำเอาข้อบังคับมา ถ้าท่านเจตนาดี ท่าน
เสนอในเวลาปกติ พิจารณาระเบียบวาระปกติ หรือเสนอเป็นข้อแก้ไข
ข้อบังคับขึ้นมา นั่นแหละเราจึงจะได้พูดคุยกันเต็มที่ ในเวลานั้นและมี
ของสภาฯ ก็ผ่านมาแล้ว เมื่อจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขก็ให้ดูภาวะ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ แท้จริงต้องโทษประธานฯ
มากกว่าที่นำญัตตินี้เข้าสู่ประชุม แต่ข้าพเจ้าเห็นว่ามียกหนึ่งเมื่อ
บายนี้ ข้าพเจ้าได้ระงับแล้ว และเวลานี้ก็มีอีก เพราะฉะนั้นข้าพ-
เจ้าเห็นว่าจำเป็นในการพิจารณา เพราะถ้าในการพิจารณามาตรา
ต่างๆ ในเรื่องนี้จะมีปัญหา ถ้าเรายอมเสียเวลากันเดี๋ยวนี้คิดว่า เพื่อ
จะตกลงกันเสียว่าจะเอาอย่างไรกันแน่ ส่วนที่ท่านรัฐมนตรีแถลงมา
นี้ ข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง แต่อยากจะคัดค้านข้อต้นที่ว่าผู้ที่ไม่ได้
แปรญัตติ เมื่อมีกรรมาธิการมาเปลี่ยนแปลงแก้ไขก็ให้ตั้งผู้หนึ่งก็หมาย
ความว่าไม่ควรจะมาอภิปรายต่อไป เพราะว่าได้แสดงความจริงใจโดย
ปริยายแล้วว่าไม่ข้องใจในมาตรานี้ เขาอาจจะไม่แปรญัตติไว้ก็ได้
เพราะเห็นว่าเรียบร้อยแล้ว บัดนี้กรรมาธิการไปเปลี่ยนแปลงด้วยประ-
การใดก็ตามเสนอขึ้นมา มาตรานี้ก็มีรูปอื่นอื่น ก็เมื่อเช่นนั้นแล้ว
ความพอใจของเขาในขั้นต้นอาจจะเกิดความไม่พอใจขึ้นก็ได้ แต่ว่า
เพื่อความปรานีประนอมข้าพเจ้าเห็นด้วยที่ท่านรัฐมนตรีเสนอ คือว่า
ขอให้ท่านฟังตามที่ตกลงกันก็จะไม่ต้องอภิปรายต่อไป คือว่าถ้ามีกรรมา

ผู้ที่ไม่ได้แปรญัตติ แต่ตอนที่กรรมการมาเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ในมาตรา นั้น ถ้าไม่มีการแก้ไข สมาชิกพึงจะขออภิปรายได้ ถ้าได้
รับอนุมัติจากที่ประชุม มิฉะนั้นเป็นอันว่าจะไม่มีสิทธิอภิปราย ข้าพ-
เจ้าเข้าใจว่าท่านรัฐมนตรีอภิปรายเช่นนั้น

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า ถ้ามีแก้ไขหรือมีขอแปรญัตติภายในกำหนดแล้วอภิปรายได้
แต่ถ้าขอแปรญัตติคือไปไม่ได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า หมายความว่าถ้าไม่ได้ขอ
แปรญัตติได้ แต่ก็มีแก้ไขในมาตรา นั้น ผู้ที่ไม่ได้แปรญัตติอาจ
จะขออนุญาตต่อที่ประชุมได้ ถ้าที่ประชุมยอมหรือจะตัดสิทธิทีเดียว
ไม่ให้อภิปรายก็ได้

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า ให้อภิปรายได้ แต่ว่าแปรญัตติไม่ได้ จะแปรญัตติแล้วจะ
ต้องขออนุญาตต่อที่ประชุม

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้านึกว่าถ้าที่ประ-
ชุมเห็นพ้องด้วยก็ให้เป็นไปอย่างนี้

ร.ท. ทองคำ คล้ายโอภาส ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นด้วยตามที่ท่านรัฐมนตรีว่า แปลว่าเมื่อมีการ
แก้ไขในมาตราใดตามที่กรรมการแก้ไขและมีสมาชิกแปรญัตติได้
ก่อน และมีสิทธิอภิปรายที่จะอภิปรายได้ เพื่อสนับสนุนตามที่แปรญัตติ

ได้ก่อน อภิปรายได้ แต่ว่าถ้าหากว่ามีความเห็นใหม่ขึ้นว่าทั้งรัฐบาล
และทั้งกรรมการก็ได้แก้ไข สมาชิกคนหนึ่งคนใดอาจจะมีหลักการ
ใหม่ดีกว่า เขาอาจจะขอแปรญัตติ แต่การขอแปรญัตติได้นั้นควรจะ
ต้องขออนุมัติจากที่ประชุมก่อน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวต่อ เห็นจบดีแล้ว ข้าพเจ้า
เชื่อว่าไม่ต้องอภิปรายกันต่อไป

ขุนประเจตคุณพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก กล่าวต่อ
อย่างกับผู้แทนจังหวัดปราจีนฯ ว่าฉันนี้ถูกแล้ว

นายพิภ ฌสังขตา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี กล่าวต่อ
ข้าพเจ้าขอค้าน เพราะเหตุว่าข้อบังคับเขียนไว้อย่างไรจะต้องเป็นไป
อย่างนั้น แต่มีความประสงค์อย่างไรให้แก่ข้อบังคับ แล้วข้าพเจ้า
อาจจะเสนอขอแก้ไขข้อบังคับ ท่านเอามาปรึกษาอย่างนั้นแล้วก็ปรึกษา
กันเรื่อย ๆ ไปไม่มีสิ้นสุด เรากำดั่งพิจารณาบรรพ ๖ อย่างเรียบร้อย
ไม่มีข้อนำฉีกอะไร

หัตถวงวนิตีปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวต่อ
ในชั้นเดิมข้าพเจ้าก็มีความเห็น อย่างเดียวกับขุนประเจตฯ เหมือนกัน
แต่ท่านประธานฯ มาบอกในที่ประชุมว่าเมื่อมีการแก้ไขให้ ถือว่าเป็น
ญัตติใหม่ แล้วที่ประชุมไม่คัดค้านอะไรเลย ก็ต้องถือว่าที่ประชุม
ตกลงตามคำประธานฯ แต่บัดนี้ ที่ประชุม จะกลับเปลี่ยนแปลงเป็น

อย่างอื่น ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจ รู้สึกว่าสภาพเราจะถดถอยกันไปถดถอยกันมาใหญ่เสียแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่าการเด่นของนิติการลงมติ นั้นเราก็เห็นแล้วว่าเราเปลี่ยนได้ เช่นประชุมกลางคืนทุกคืนแล้วมาเป็นประชุมเพียง ๓ คน ทำไมเปลี่ยนกันได้ เราลงมติไปแล้วไม่ได้ เปลี่ยนมติทันที สิ่งใดที่ทำได้ ที่ลงไปเห็นว่ายังบกพร่องก็อาจจะเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ ทั้งที่ของก็อยู่เพียงข้างมากเป็นประมาณ เมื่อได้อภิปรายข้อนี้แล้วเห็นจะพอเป็นอันเข้าใจทั้ง ๒ ฝ่าย ขอให้พิจารณา มาตรา ๖๓ ค่อยไป

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่
ในมาตรา ๖๓ คณะกรรมาธิการได้เติมคำว่า "มือ" ลงไปในบรร
ที่ ๒ นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่จำเป็นที่จะต้องเติม คำว่า "มือ"
ลงไป เพราะเหตุที่ว่าเรียกว่าเขียนนั้นเขียนด้วยมืออยู่แล้ว เพราะ
ฉะนั้นไม่จำเป็นจะต้องเติมลงไป

ม.ร.ว. เถนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวว่ ความข้อนี้
เป็นความสำคัญมากที่เติม "ด้วยมือ" เพราะเหตุว่าเราจะเห็นว่าเท่า
ความมือคนอื่น แต่ก็เขียนได้ด้วยปากเช่นนี้จะว่าอย่างไร เพราะเหตุว่า
คนที่เขียนไม่ได้เขียนด้วยมือเท่านั้น อาจใช้ปากเร้าหนักก็ได้ แต่
มาพิจารณาเห็นว่าคนที่พิจารณาในโลกนั้นมีน้อยคนที่ แต่ความประ
สงค์ในเรื่องนี้เพื่อป้องกันไม่ให้พิมพ์ชนหรือโรเนียว เช่นใช้เครื่อง

พิมพ์หรือใช้วิธีการอย่างอื่น แต่ตามมาตรา ๖๑^๕ เพื่อเป็นการประกันว่าให้มาจากตัวของเราเองแท้ ๆ เป็นแบบที่แน่นหนาถาวรที่สุด เพราะเขาเขียนด้วยลายมือของเขาเอง เช่นเอง พิสูจน์ได้ เห็นได้จากหนังสือที่เขียนมาก่อน เทียบกันได้ว่าไม่ใช่ของปลอมแน่ ๆ ถ้าท่านไม่ได้ว่าเขียนด้วยมือแล้ว ไม่ช้าก็มักจะไปพิมพ์ขึ้น โรเนียว^๕ ขึ้น หรืออะไรต่ออะไรบ้าง ด้วยเหตุนี้กรมการจึงใช้คำว่า มือ ลงไป ซึ่งในพระราชบัญญัติพินัยกรรมมี ๒๔๗๕ ก็ใช้คำว่า "มือ" เหมือนกัน

นายสรอย ณฑาปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวอ้างว่า ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยกับผู้แทนธนบุรี ไม่จำเป็น การเขียนหนังสือ ถ้ามือควม เขาปากเขียนก็ได้ ถ้าเขาสามารถแล้วจะไปบังคับว่าเขียนด้วยมือ ถ้าแม้นจะต้องการเขียนด้วยตัวเองก็ทำไม่ได้ นี้ก็เรียกว่า คิดได้ภาพเขาแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าร่างรัฐบาลคืออยู่แล้ว เขียนด้วยตนเอง เขียนด้วยอะไรก็ได้ ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างว่า ข้าพเจ้าเองมือขวาข้าพเจ้าเฉยไปแล้ว มนุษย์ธรรมดาเขาเขียนด้วยมือขวา แต่ข้าพเจ้าเขียนด้วยมือซ้าย หรือมือขวาข้าพเจ้าขาด ข้าพเจ้าเอปากคาบเขียนก็ได้ ถ้าคนในตำบลนั้นเกิดมือควมทั้งหมด จะทำพินัยกรรมด้วยตนเองไม่ได้เสียแล้ว ก็หมดปัญหา ร้อนไม่มีประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นเราจะเขียนกฎหมายก็ต้องเพื่อประโยชน์แก่คนทั่วไป ให้คนทุกคนทำงานได้อย่างที่กฎหมายบัญญัติได้ ร่างรัฐบาลข้าพเจ้าเห็นว่ามีอยู่แล้ว

พระมณฑุภาณวิมลคำสตร์ กรมมาชิการ กล่าวว่่า ในการที่ท่าน
 สมาริกล่าวจะยอมให้เขียนได้ด้วยอะไรก็ได้ขึ้น ที่จริงการบัญญัติ
 กฎหมายเราบัญญัติสำหรับคนหมู่มา ก ไม่ใช้บัญญัติเฉพาะคน
 ต้องตามคน อย่างที่ท่านสมาริกล่าว่าท่านได้พิการไปบ้างแล้ว อาจ
 จะพิการต่อไป เห็นว่่าเป็นร้อยกเว้น คือเอกเซ็บชน แต่อีกประ
 การหนึ่ง คนพิการนั้นจะทำแบบอื่นก็ได้อยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องเขียน
 ด้วยตนเอง ไปวานใครเขียนก็ได้ ไม่จำเป็นจะต้องเขียนไว้ เพราะ
 ฉะนั้นควรเป็นไปตามน เพราะเราเขียนกฎหมายสำหรับคนหมู่มา ก
 ไม่อย่างนั้นจะเห็นว่าเขียนไว้สำหรับเฉพาะคนหมู่ น้อย แต่ก็มีเพียง
 คนสองคนในประเทศเราเท่านั้นเอง

นายเนย สุกิม่า ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่่า
 ข้าพเจ้าเห็นด้วยกรมมาชิการ เพราะมาตรา ๖๑ บัญญัติเฉพาะเอก
 สมาริเขียนเองทั้งฉบับ จะเอาปากเขียนเองทั้งฉบับนั้น ถ้าหากที่สุค
 เพราะฉนั้นขอเสนอให้ดังมติ

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า
 ข้าพเจ้าขอรับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า มีผู้เสนอให้ดังมติแล้ว

นายมนูญ บริสุทธี ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่่า
 ข้าพเจ้าขอให้เบ็ดตกิปรายต่อไป เพราะมีญหาเรื่องนสำคัญเหมือน
 กัน เช่นข้าพเจ้าอยากจะพูดกับกรมมาชิการขอความปรองคอง.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เดี่ยว อย่าเพิ่งอภิปราย
เลย ดงมติเดี๋ยวก่อน

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าอยากจะปรองดองกับกรรมาธิการเดี๋ยวก่อน บางทีจะไม่ต้องดง
มติ คืออย่างนี้ เช่นคนมีอคติ ดงตายพิมพ์ก็ไม่ได้ ปากเขียนก็
ไม่ได้ ที่นี้เราก็ห้ามไม่ให้คนอย่างนี้ทำพินัยกรรมละซี ข้าพเจ้านึกว่่า
ยอมตามร่างรัฐบาตดีกว่า

ม.ร.ด. เสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวว่่า กฎหมาย
ท่านกัทรอบแล้วว่่าสำหรับคนหมู่่มาก อย่างที่ท่านกรรมาธิการว่่าเมื่อ
เราจะเขียนอย่างไรไม่ให้คนในโลกลี้มีมัวว่่าไม่ได้ แต่สำหรับ
ปัญหา เกี่ยวกับว่่าคนที่ดงตายพิมพ์ ไม่ได้ก็ทำพินัยกรรม ไม่ได้ ขอ
อย่าให้ นึกว่่าเสียไปอย่างไร คือมาตรา ๓๓ ถ้าไม่ได้ ทำพินัยกรรม
มฤตกก็ตกทอดตามมาตรา ๓๓ แต่มาตรา ๓๓ เราก็บัญญัติไว้ โกล้ที่สุด
แล้ว คือบุตรบิดามารดา เราได้พยายามแปลไว้ ที่สุดแล้ว ถึงหากว่่า
การจำกัดจำนวนกัยกเว้นหนึ่งหรือพัน หนึ่งหรือหมื่น ผลกฎหมายก็
ยังให้สำเร็จสมความประสงค์ของเขาได้ ตามพินัยกรรมมฤตกได้ แล้ว
เพราะฉะนั้นจะมากัดถึงขอเดี๋ยวก่อนเดี๋ยวก่อนก็เหลือเกินไป

ขุนวรดิษฐ์ศรีคุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว
ว่่า ข้าพเจ้าขอกราบเรียนถามท่านกรรมาธิการว่่า ถ้าเราจะตัดคำว่่า
“มือ” ออกเดี๋ยวนั้นจะเป็นการเสียหายน้อยอย่างไรบ้างหรือไม่ โปรด
อธิบายว่่าเสียหายน้อยอย่างไร

หตวงวณิตีปรีชา กรรมวิธีการ กล่าวว่่า เมื่อกรรมวิธีการ
ผู้หนึ่งไ้ขอขบปรายให้ พังจนสิ้นเชิงแล้วว่่าจะชืดค้ำว่่ามือ .....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า โปรดตอบอีกด้กครั้งหนึ่ง
เกิด เมื่ออีกอาจจะฟังไม่ถนัดก็ไ้

หตวงวณิตีปรีชา กรรมวิธีการ กล่าวว่่า ไม่คอบ

นายสรอย ฌด้าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด้าปาง กล่าวว่่า
เรื่องนี้เป็นเรื่องด้าคัญเกี่ยวกับอัสั้สภาพของคน จะลงมดิง่ายๆไม่ไ้

จนกรณีษุ์ครุณเจทย รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านผู้ใดเห็นว่่าควรจะเป็น
ขอขบปรายค้อไป โปรดขมมือขึ้น

มีสมาชิขยกมือ ๓๐ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านผู้ใดเห็นว่่าควรจะได้
มติไ้ โปรดขมมือขึ้น

มีสมาชิขยกมือ ๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นอันว่่าให้ ขอขบปรายกัน
ค้อไป

นายมนูญ บริสุทธิ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่่า
ที่ทานกรรมวิธีการบอคว่่าคนทเขียนหนังสือ คนทมอดอนทงสองข้าง
เขียนหนังสือไม่ไ้ ทำพินัยกรรมไม่ไ้ ไม่เป็นการเสียหายอย่างไร
มฤตกนหมย่อมคกทออกแก่ผู้ ทดด้บต้นคานตามกฎหมายนัน ข้าพเจ้าเห็น

ว่าคตินิยมของมนุษย์ บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมาย ก็เหตุไรเรา
เป็นบุคคลเหมือนกันทำไมไม่ให้เราทำพินัยกรรมได้เท่า ส่วนคนที่ม
มือเท้าทำพินัยกรรมได้ ส่วนที่มือค้อนเอาปากเขียนก็ไม่ได้ ลงลาย
พิมพ์ก็ไม่ได้ เห็นว่าไม่ยุติธรรมเลย เราเป็นบุคคลย่อมได้รับความ
ยุติธรรมเสมอกับบุคคลอื่นทั้งหมด เราทำได้อย่างไรก็ต้องให้บุคคล
มือค้อนเท้าค้อนทำได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ส่วน
ที่กรรมการพิจารณาเห็นว่าเดิมเราไปเพื่อบังคับการพิมพ์เท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่
การเขียนด้วยตนเองก็ยอมไม่หมายถึงการพิมพ์ แล้วการเขียนจะหมายถึง
ถึงการพิมพ์ไม่ได้ โรงศาลยอมแปลได้ แล้วว่าการพิมพ์ไม่ใช่การ
เขียน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอให้คงได้ตามร่างรัฐบาลนั้นดีแล้ว

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่
กฎหมายมาตราที่ข้าพเจ้าขออ่านให้ท่านฟังก่อน

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่ เห็นจะไม่ต้องหรถ อ่าน
กันทั่วแล้ว

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่
คือทำเอกสารเองทั้งฉบับเขาหมายความว่าอย่างนี้ต่างหาก จึงให้
เขียนด้วยมือตนเอง คือทำทั้งฉบับจะทำด้วยตนเองก็ได้ แต่ให้เขียน
ด้วยมือจึงให้ทำ ดังนี้จึงไม่น่าจะมีปัญหา เมื่อจะคัดออกก็คัดได้ ถึง
จะมีได้ ก็ดีเหมือนกัน

พระมนูภาณวิมลศาสตร์ กรรมการ กล่าวว่ ตามที่ท่าน

สมาชิกร้องใจว่า จะเป็นการคัดเลือภาพอะไรนั้น ที่จริงสงสัยว่าบาง
 ที่ก็จะเข้าใจมาครานี้ผิดไป นี้พูดเฉพาะแต่พินัยกรรม ที่เขียนขึ้นเองเท่า
 นั้นเอง แต่แบบอื่นกฎหมายยังมีข้อห้ามคนพิการหรืออะไรอย่าง
 ว่าอาจทำได้ตามแบบอื่น เพราะฉะนั้นเป็นการเข้าใจผิด นี้เขียนเอง
 ทั้งฉบับ นี้เป็นข้อยกเว้น เพราะไม่ต้องมีพยานที่จะต้องดูกันงี้ ไม่
 มีแบบอะไร มีแบบนี้ดีกว่าธรรมดา เพราะฉะนั้นจึงต้องจำกัดว่า
 ต้องเขียนด้วยมือ คนพิการอาจทำได้ด้วยแบบอื่น ไม่ใช่ทำไม่ได้โดย

ม.ร.ว. เต๋นีย์ ปราโมช กรรมการกิจการ กล่าวหาว่า ที่ท่านสมา-
 ชิกคนหนึ่งร้องใจว่าจะเป็นการคัดเลือภาพของคน ที่จริงบางที่จะ
 เข้าใจผิดสักหน่อย เป็นคนที่มีมือค้อนจะขอเลือภาพในการจะไปขุด
 ดินเหมือนคนที่มีมือเป็นไปไม่ได้ ต้องแต่แค่สมรรถภาพของบุคคลใน
 เจตานั้น กฎหมายบทนี้ไม่ใช่คัดเลือภาพของบุคคล ขอให้เข้าใจ
 อย่างนั้น ขอให้ คิดว่าสำหรับคนที่มีมือค้อนอาจทำพินัยกรรมตามแบบ
 มาตรา ๖๐ ก็ได้ เพราะว่าอาจเขียนชื่อด้วยปากหรืออวัยวะส่วนอื่น
 เพราะเหตุว่าการเขียนชื่อไม่มีที่ไหนจำกัดว่าเขียนด้วยมือ เพราะ
 ฉะนั้นถ้าหากว่าจะทำพินัยกรรมตามมาตรา ๖๐ เขียนชื่อด้วยปาก มือ
 เท้า รักแร้ อะไรก็ตาม ทำได้ แต่มาตรา ๖๑ นั้นจะต้องทำตามอย่าง
 ที่ท่านกรรมการผู้อื่นได้พูดแล้ว จำเป็นอยู่เองที่จะต้องให้ผู้นั้น
 เขียนเองทั้งฉบับ กฎหมายต่างประเทศทั้งหลาย ๕๔ ประเทศ เขามี
 ใจเช่นนั้น

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า ในกองกรรมาธิการที่ปรึกษาต่างประเทศ ข้าพเจ้าอยาก
ทราบว่าประเทศไหนบ้างที่เขาบัญญัติลงไปว่าต้องเขียนด้วยมือตนเอง
คือในภาษาของเขาเหมือนไม่ได้ใช้ว่าเขียนด้วยมือตนเอง เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าอยากทราบว่าที่เขาบัญญัติชี้ลงไปว่าเขียนด้วยมือ เขียน
อย่างอื่นไม่ได้ แต่ในวรรคที่ ๒ ใช้คำว่า “จะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้
ทำพันธกรรมได้ทำด้วยมือตนเอง” นี่ก็เป็นคำที่น่าสงสัยว่า รูดบ
คัองรูดบเอง เดิมคัองเดิมเอง แต่เดิมนั้นอาจพิมพ์ก็ได้ เพราะ
กรรมาธิการนั้นไม่ได้ใช้ว่าเขียน ถ้าเราพิมพ์เองจะว่าอย่างไร

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวว่า ท่านกรรมา
ธิการที่ปรึกษา ชาวต่างประเทศบอกว่ามีกฎหมาย ๒๕ ประเทศ คือ
ประเทศ สกอตแลนด์ มาตรา ๑๒๒๒ ประเทศ เดนมาร์ก มาตรา ๖๗๖ กับ
มาตรา ๖๗๗ ประเทศ ฮอลแลนด์ ประเทศ อิตาลี ประเทศ อาเจนตินา
คาตฟอเนีย ฯลฯ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ทั้งหมดรวม ๒๕ ประเทศ
ขอท่านได้อ่านข้อความตอนนั้นให้ฟังสักหน่อย ที่พูดถึงด้วยมือ

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเขาเอาหนังสือมาด้วย เพราะฉะนั้นขอ
ตั้ง ๒ เดิมที่เป็นภาษาอังกฤษ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านกรรมการได้อ้าง
มาตรา ๘๖๘ ของประมวลกฎหมายฝรั่งเศสมีคำว่า ไฮโรกราฟ คำนี้
หมายความว่าต้องทำด้วยมือตนเอง แต่ในกฎหมายเยอรมันมาตรา
๒๒๓๓ อนุมาตรา ๒ ในวรรค ๒ นั้น ปรากฏอย่างชัดเจนทีเดียว ต้อง
ทำด้วยมือโดยแท้ของผู้ขาย เพราะฉะนั้นเห็นจะเป็นที่รับรองได้แล้ว
ว่าคำทำขึ้นตรงกับภาษาฝรั่งเศสว่าเขียนด้วยมือ

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า กฎหมายบทนี้เราฉบับมาจากกฎหมายฝรั่ง คือทุกประ
เทศเขาทำมาแล้ว คือฝรั่งเขาเห็นว่าเขียนด้วยมือเอง เราก็ควรจะ
ยอมตามนั้น คือเป็นของใหม่ที่เรากลับเรามา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้านคำ
นี้แล้ว.....

นายสรอย ฤดีปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวว่า
ข้าพเจ้าอยากจะถามว่าญี่ปุ่นและจีนในเอเชียมีไหม ตามกรรมมา
การว่าในเอเชียเราบัญญัติได้อย่างไรบ้าง

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการ กล่าวว่า ที่ท่านสมา
ชิกผู้หนึ่งอยากจะทราบถึงญี่ปุ่น ถึงจีน ที่จริงข้าพเจ้าได้บอกแล้วว่า
ของไทยเราก็มี พระราชบัญญัติพินัยกรรมเราเองก็ออกไว้ชัด จะไป
เอากฎหมายจีนกฎหมายญี่ปุ่นทำไม กฎหมายพินัยกรรมเราก็มี ได้
บอกไว้แล้วที่แรก

นายสรอย ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวต่อ
 ข้าพเจ้าถามว่ากฎหมายนี้กฎหมายจีนมีไหม ท่านรู้หรือเปล่า ท่าน
 ไม่รู้จักบอกมา เรามีญัตติว่าอย่างไร

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการ กล่าวต่อว่า รู้ มี เพราะ
 ในกฎหมายจีนใช้คำว่า “โฮโร” เหมือนกัน

นายสรอย ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวต่อว่า
 กฎหมายนี้มันว่าอย่างไรไม่ทราบ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า ท่านยังติดใจหรือไม่ จะ
 ได้ลงมติ

นายสรอย ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวต่อว่า
 ถึงแม้จะมีกฎหมายไหนก็ตามเถอะ นี่เป็นประเทศสยามเราเพียงมีรัฐ-
 ธรรมนูญใหม่ ๆ เราจะให้ความเสรีภาพแก่บุคคล แก่พลเมืองใน
 ประเทศสยามของเรา ประเทศเราเป็นประเทศใหม่ จะเขาอย่างเขา
 นั้นไม่ชอบ สิ่งที่ไม่ชอบแล้วเราอย่าเอาเด็ดเดี่ยวว่า ร่างรัฐบาลนั้น
 ดีแล้ว ได้ร่างอย่างศรีภคทองเหลือเกินแล้ว เราดูถูกคนมือค้อนไม่
 ชอบ ความจริงคนมือค้อนข้าพเจ้าเคยเห็น หรือคนนอนอาจเคยเห็น
 ก็ได้ ขอประทานโทษ เขาเอาเท้าทำกระบวยน้ำ เช่นนี้เป็นคนซึ่งเรา
 คนมือค้อนยังทำกันไม่ได้ และข้าพเจ้าก็ทำไม่ได้ คนตื่นนอนตายอยู่กับ
 บ้านอย่างนี้เป็นคน เราจะไม่ต้องเสริมผู้ที่เสียอวัยวะจะทำอะไรไม่ได้โดย
 นี้ไม่ควร เราไม่ควรจะเอาตัวอย่างที่ไม่ดีของเขา

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่ ข้พเจ้าขอฝากความดังเกิด
ได้ ไม่ใช่ว่าอยากจะให้คัดออก หรือให้เพิ่มคอก ในบรรทคที่๓ ของ
วรคหนึ่งว่า “ แะถายมือชื่อของคน ” ถ้าหากว่เอามือออกเดี่ยว จะ
เขียนด้วยอวัยวะใด ๆ ก็ได้ จะหมายความว่าต้องเป็นด้วยมือหรือไม่
ข้พเจ้าขอฝากความดังเกิดไว้เท่านั้น คัดคอบน คอนดังจะต้อง
เปลี่ยนใหม่

หตวงวรคปรีชา กรรมาธิการ กล่าวว่ ที่ผู้ตั้งด้วยประ-
การต่าง ๆ นั้น คณะกรรมาธิการก็ได้เอาหลักฐานมาให้ดูแล้ว แลดู
ท่านถามไปจนประเทศจีนก็มี ยิ่งกว่านั้นกฎหมายไทยเรานี้ก็มีเหมือน
กัน กฎหมายปี พ.ศ. ๒๔๖๕ นี้เอง จะเอาอย่างประเทศอื่นอย่างไรได้
เอาอย่างประเทศไทยนี้เอง เพราะฉะนั้นไม่ควรจะมีปัญหาต่อไปแล้ว

นายวิลาศ โอสถานนท์ กล่าวว่ ความจริงท่านกรรมาธิการ
คณะนี้ได้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับท่านสมาชิกเป็นอย่างยิ่ง ได้ธิ-
บายให้ท่านทุกอย่างทุกประการ ให้เป็นที่ถ่องแท้แล้ว เพราะฉะนั้น
เห็นว่าไม่น่าจะให้เสียเวลาของสภาฯ เลย ขอให้ผ่านไปเถอะ มาตรา
นตงมติเดี่ยวที่เดี่ยวก็ได้

ร.ค. เนตร พูนวิวัฒน์ นายกิมเต็ง ดินบุเต็ก รับรอง
นายฮั่ว ตามไท ผู้แทนราษฎรจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่
จะผ่านเพราะวรคหนึ่งหรือคตอก

นายวิลาศ โอสถานนท์ กล่าวว่ วรคหนึ่ง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอให้ตั้งมติในวาระหนึ่ง
นายสรอย ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอคัดค้าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า คัดค้านให้อภิปรายต่อไป
หรือว่าอย่างไร

นายสรอย ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวว่า
ขอให้ตั้งมติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคัด
ค้านว่า “มือ” ออก โปรดยกมือขึ้น

มีมติมาชิกยกมือ ๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรได้
ค้านว่า “มือ” นี้ โปรดยกมือขึ้น

มีมติมาชิกยกมือ ๒๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่าคงค้านว่ามือใด
ก่อนพิจารณาวาระ ๒

นายแฆ ฉันทักษณ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่า
ดูเหมือนเมื่อตะกั้นเอง คือในเรื่องที่แก้มาแล้วว่าการรัฐ ดบ ตก
เคิม นี้ให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาล แต่ครั้นเมื่อถึงมาตราหม้อ
ความอย่างเดียวกัน และความหมายก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึง
ขอเรียนถามกรรมมาธิการว่า เราจะต้องแก้เช่นเดียวกัน จะจัดร้อง
หรือไม่

ม.ร.ด. เต้ียนี่ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวดำ สำหรับ
 มาตรา ๖๑ วรรค ๒ นั้น จะแก้ย่ำงมาตรา ๖๐ ไม่ได้ ที่จริงใจความก็
 อย่างเดียวกัน ด้วยเหตุดำที่แตกต่างที่จำเป็นจะต้องแก้ ใจตามมติของ
 สภาฯ ครั้งแรก เพราะแบบใหม่มาตรา ๖๐ นั้นเอง ประกอบด้วยการ
 ทำเป็นหนังสือมีพระยานรบริของอะไรต่าง ๆ แต่ดำหรับมาตราแบบ
 ก็อะไร ก็คือการเขียนเอง เท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นจะต้อง
 แก้ ใจเปลี่ยนแปลงอย่างไร เป็นแบบอยู่ในตัวแล้ว ถ้าหากดำจะ
 เปลี่ยนแปลงอย่างใดสภาฯ ได้ลงมติไปแล้ว ก็คือการแก้ ใจตกเดิม
 แบบก็อะไร ก็คือการเขียนเอง นั่นเอง เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นจะ
 ต้องแก้ ใจมาตราใดเลย

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวดำ ขอ
 ใฝ่านไป

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวดำ
 ตามที่ท่านสมาชิกได้เสนอเมื่อสักครู่นี้ ถ้าเราจะมีของคูความแล้วจะ
 เห็นว่าของรัฐบาลนั้นเขาคิดดำ แต่ของกรรมาธิการไม่ชัด คือ
 หมายความดำจะส่งมูรณคือเมื่อได้ทำด้วยตัวเอง ถ้าพูดถึงหน้าหนัก
 คำพูดแล้ว ของรัฐบาลชัดดำกรรมาธิการ

นายฮั่ว ตามไท ผู้แทนราษฎรจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวดำ
 นอกจากที่ท่านสมาชิกอภิปรายมาแล้ว ใจความก็ยังมีอีกอยู่อีก เช่น
 อย่างวรรค ๒ ของมาตรา ๖๐ ความร่างเดิมรัฐบาลบอกดำ การรูด ดบ

เพิ่มเติม เมื่อเราไม่แก้วรรคนี้เป็นการผิดกันไปอีก แล้วส่วนต่อ ๆ ไปก็เหมือนกัน

นายเนย ตูจิม่า ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า ความในตอนที่ ๒ แห่งมาตรา ๖๓ นี้ คณะกรรมาธิการได้แก้ไขให้ความชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่เสียหลักการอย่างไรเลย ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยหลักการ ข้าพเจ้าอยากจะขอให้ลงมติเสีย

ขุนชำนาญภาษา รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า สำหรับวรรค ๒ แห่งมาตรา ๖๓ นี้ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างของรัฐบาล โปรดยกมือขึ้น มีสมาชิกยกมือ ๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันทำให้เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการ โปรดพิจารณาวรรค ๓

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ผ่านไป มาตรา ๖๒ ซึ่งกรรมาธิการตัดออกทั้งหมด

นายเนย ตูจิม่า ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า ข้าพเจ้าตั้งดีใจว่า ที่กรรมาธิการไปแก้หลักการในข้อนี้ เพราะร่างของรัฐบาลมีความมุ่งหมายให้ทำพินัยกรรมเป็นเอกสารฝ่ายเมืองได้

ในวงเด็ก ๑, ๒, ๓ ข้าพเจ้าได้มาตรวจดูก็ไม่เห็นว่าไปทำไว้ที่ใด จึงอยากทราบว่ามีเหตุผลอย่างไร

ม.ร.ว. เถนีย์ ปราโมช กรรมการกิจการ กล่าวว่า เหตุผลได้ให้ไว้แล้วแต่ต้น คือได้เริ่มอภิปรายแต่เมื่อวานนี้ว่า ความประสงค์ของกรรมการชุดนี้ ไม่ใช่จะมาหักกรากโคนพินัยกรรม พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่ว่าติดกั๊งกันบางอัน เห็นว่าแบบอันไหนไม่ตีกัดคอกอก แบบอันไหน ตัด แล้ว ก็คงได้ และ เพิ่ม ชนิด ๆ หน่อย ๆ เท่านั้น และมีคาบหนัก ของกรมร่าง ดังเข้ามาว่าพินัยกรรม แบบเอกสารฝ่ายเมืองนี้เป็นเอกสารที่มหาชนทำได้ ที่อำเภอ ใครไปเบียดคุกได้ พินัยกรรมไหนๆ ในโลกก็ต้องการสงวนไว้ มิฉะนั้นพินัยกรรมนี้ ถ้าคนไปรู้ เขาก็จะเกิดฆ่าฟันกันจนถ้าไปรู้ความในพินัยกรรมนั้น เพราะฉะนั้นต้องสงวนไว้ เป็นความลับ แต่ต้องเป็นเอกสารฝ่ายเมือง นี้ทางกรมร่างเสนอเข้ามาเป็นข้อบกพร่องอย่างหนึ่ง แล้วมาคิดเห็นว่าเมื่อทำแบบแล้วจะไปเสนอต่ออำเภอแล้วจะต้องเสียค่าธรรมเนียม จะต้องไปติดต่อกับเจ้าพนักงานอำเภอการทำพินัยกรรม ไปหาพระที่วัดก็ได้ ทำตามมาตรา ๖๐ ก็ได้ ทำไมจะต้องทำที่อำเภอ แบบที่กำหนดไว้ที่อำเภอคือแบบมาตรา ๖๑ นี้คงจะไม่มีใครไปทำ เสียเวลาเปล่า ๆ เพราะมันยุ่งยาก เพราะฉะนั้นกรรมการจึงคัดออกเสีย แล้วก็เป็นไปเช่นเดียวกับพินัยกรรมมี ๒๔๗๕ บางสิ่งบางอย่าง

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่

ตามเหตุผลที่กรรมาธิการแถลงมาเมื่อกัน ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วย เพราะเหตุว่าบุคคลเขามีความประสงค์จะไปทำคืออำเภอเพื่อเป็นหลัก ฐาน เขาไม่ได้ใจคนอื่นที่เขาเข้ามาเป็นพระยานะ คำพระยิงพระยานั้น กรรมาธิการไม่ต้องเป็นห่วงเขาหรอก เป็นหน้าที่ของเขาเอง เขา ชอบใจจะเดียวของเขา แล้วตามพระราชบัญญัติพินัยกรรมเดิมก็มีอยู่ ตามเอกสารฝ่ายเมืองให้อำนาจแก่อำเภอทำได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า ไม่เห็นชอบด้วยเลยที่จะคัดออก ข้าพเจ้าเห็นว่าควรให้คงมาตรา ๖๒ นี้ ได้ โดยบริบูรณ์

นายสร้อย ณฑาปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวว่า กรรมาธิการคัดออก ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเหมือนกัน เพราะเหตุว่า กรรมาธิการอ้างเหตุผลว่าการทำพินัยกรรมที่อำเภอเป็นการเบียดเบียน ใคร ๆ ก็ไปตุ้ได้หรือไปตุ้ก็ต้องเสียต่างก็อีก ข้าพเจ้าเห็นว่ากรรมา ธิการไม่จำเป็นจะต้องไปเอาใจได้อะไร เพราะเหตุว่าต่างต่างของเขาๆ คัดก็ไป กรรมาธิการไม่ต้องไปเอาใจได้ถึงเพียงนั้น ด้วยเหตุว่าการ ทำพินัยกรรมเป็นหลักฐานยิ่งกว่าที่จะทำด้วยกันเอง เป็นหลักฐาน อย่างยิ่ง ทำตามธรรมเนียมทั่วทั้งอำเภอ อย่างไหนจะเป็นหลักฐาน กว่ากัน ข้าพเจ้าขอให้ท่านคิดดูว่าการทำหนังสือเงินขรรคากับทำ หนังสือเงินที่อำเภอ ใครจะมีหลักฐานกว่ากัน ทั่วทั้งอำเภอแล้วตาม ๓, ๒, ๓ ใคร ๆ มาตุ้ก็ได้ นั้นเป็นหลักฐานอย่างยิ่งทีเดียว คือ

ทนายทหรือผู้ ซึ่งไม่ได้รับมรดกมาคิดเห็นว่า ชื่อนี้เขาทำให้นาย ก. เดียว
 แล้ว เราไม่มีสิทธิเดียวแล้วก็แหงกตบไป อย่างนี้เป็นคน เช่นพ่อเรา
 ทำไว้ ให้เราหรือเปล่า เมื่อมาเห็นเขาพรรณาน่าว่าเขาเป็นคนเหลวไหล
 ก็หมกกันอย่างนี้ คือนั่นเป็นหลักฐานเหลือเกินถ้าทำท้อเกอ เราจะ
 ไปห้องถึงกระเปาะของคนนั้นคนนั้นทำไม และขอให้ระตึงถึงว่าการทำ
 ท้อเกอกรรมาธิการเห็นว่ากตบค้อยไปกว่าที่ทำการเอง ข้าพเจ้ารู้ ดีก
 แปลก เห็นว่าควรจะเป็นไปตามร่างเดิมทุก ๆ ตัวอักษร

พระยานิตศาตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
 กล่าวว่า ในเรื่องพินัยกรรมนั้นเดิมทีเดียวรัฐบาลพระยามุนเฑียรวิกรมมา
 ธิการชั้นชุดหนึ่งโดยรู้ ดีกว่าพินัยกรรมของไทยเรามีพะยานมากมายนัก
 เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงได้จัดตั้งเทศรมขอฟรีเฟอริเวนท์ ว่าให้เขาทำ
 นองอังกฤษ กรรมาธิการชุดนั้นจึงร่างขึ้นอย่างที่ใช้อยู่เวลานี้ เพราะ
 ฉะนั้นมานานมาแล้วทำค่อหน้าพะยาน ๒ คนตามแบบอังกฤษ ของไทย
 เราหลายคน คือรู้ ดีกว่าทุกประเทศเขาทำง่าย ๆ ที่สุด เราจึงเอาเขา
 มาค้อย ที่นี้ในเรื่องทำท้อเกอเขาเขาทำนองอังกฤษที่เรียกว่า
 ซีเครททรัสต์และบับิลทรัสต์ คือเห็นว่ามีประโยชน์เวลานี้ อย่าง
 สมัยที่แล้วมากกระทรวงยุติธรรมเคยรับพินัยกรรมมาฝาก เราเก็บ
 เงินจากราชฎร ๕๐ บาท เก็บได้เซฟได้ เมื่อเขาต้องการก็มาขอเอา
 ไป มันเป็นหลักฐานอันดี คือถ้าอยู่ที่ค้อมบุคคลแล้วอาจมีการแก้ไข
 ปรดอมได้ แต่ถ้าอยู่ในกระทรวงแล้วปรดอมไม่ได้แน่ แต่ที่เราทำขึ้น

นั้น เพราะกรมหลวงราชบุรีดิเรกมนตรีเห็นว่าทำไม่ได้ มีกฎบัตรกฎหมาย
 อะไร นี่จึงคิดว่าจะตัดที่อำเภอออกเดี๋ยวก็น่าจะอยู่ แต่มีอีกอันหนึ่งว่า
 เอกอัครราชทูต พินัยกรรมฉบับทำไมจะตัดเสียไม่ทราบ ก็เขาทำหนังสือ
 แล้วไปไว้ที่อำเภอเป็นหลักฐาน ตอนต้นตัดก็ตัดอยู่ แต่ตอน ๒ ดังดียว
 พระมณูภาณอมตศาสตร์ กรมราชการ กล่าวหาว่า ตามที่มหาด
 ราชมนตรีประสงค์อยากให้เป็นหลักฐาน ที่จริงตามกฎหมายที่เราวาง
 ไม่ได้ห้ามเลย จะไปฝากกระทรวงยุติธรรมหรืออำเภอหรืออะไร
 ไม่ได้ห้ามเลย ทำให้ถูกแบบมาตรา ๖๐, ๖๑ ก็แล้วกัน แต่ที่กฎ
 หมายอังกฤษมีแบบมหาชนนั้น เจ้าพนักงานไม่ออกเลยที่เรียกว่าเครื่อง
 หรือบับตินั้น ทว่าที่ไหนก็ได้ ไม่เกี่ยวกับอำเภอเลย เราไม่มีข้อ
 ห้ามเลยว่าจะทำฉบับไม่ได้ แล้วทว่าพินัยกรรมเอกอัครราชทูตซึ่งเด็กแล้ว
 เราไม่ได้เด็ก ไม่มีข้อห้ามไว้ นอกนั้นก็ว่าพระยานซึ่งเซ็นชื่อในพินัย
 กรรมนั้น ไม่จำเป็นจะต้องรู้ข้อความในพินัยกรรมทำได้บริบูรณ์ แต่
 ไม่ได้เขียนเขียนชื่อทำให้เขาคิดตั้งที่เขามาแล้วในเรื่องเอกอัครราชทูต
 ไม่มีข้อหรือข้ออะไรเลย ตามที่ข้อใจกันว่าจะตัดเสียภาพ จะทำได้
 บริบูรณ์ ตามร่างของเราไม่มีห้ามไว้เลย แล้วทุกอันยังทำได้ ที่จะ
 ไปฝากกระทรวงยุติธรรมหรือที่ไหน แล้วส่วนพินัยกรรมฉบับยังทำได้
 ไม่มีข้อห้ามเลย ยังบอกเสียด้วยซ้ำว่าการที่พระยานจะไปลงลายมือ
 ชื่อในพินัยกรรมนั้น ไม่จำเป็นจะต้องรู้ข้อความในพินัยกรรมนั้น คือ
 ว่าฉบับอยู่ในคดีแล้ว

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าววาทกรรมมาธิการ บอกว่าไม่มีข้อห้ามในการที่เราจะให้ไปทำที่บ้าน ผู้พิพากษาไปทำที่บ้านหรือฝากกับกระทรวงยุติธรรมนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นจริง ไม่มีข้อห้าม แต่เราที่ไม่มีกฎหมายให้เขาทำให้เรา ถ้าเราไปฝาก เราไม่รับ กระทรวงยุติธรรมไม่รับจะทำอย่างไร ข้าพเจ้าเห็นว่ามีได้แหละดีกว่าไม่มี เมื่อมีได้ไม่ทำก็ทำไม เรามีได้มาก ๆ แบบดีกว่า ไม่ควรจะไปบั่นทอนให้มันตั้งลง ราษฎรเขาจะเห็นว่าแบบไหนดีกว่าแล้วแต่ใจเขา เราวางแบบไว้มาก ๆ ตามร่างรัฐบาลดีกว่า

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าววาทกรรมมาธิการ บอกว่า ข้าพเจ้าอ้างถึงเรื่องกระทรวงยุติธรรมนั้น ข้าพเจ้าบอกแล้วว่าไม่มีกฎหมาย แต่ไม่จำเป็นจะต้องยอมรับ เราถือเป็นเรื่องนิยม เมื่อเราไม่รับก็ได้ แล้วร่างเดิมก็พูดกันนักหนาว่าทำให้เขาดูหมิ่นนายกรัยซึ่งเป็นที่หน้าผู้ร่างแล้วมาปรึกษา คุณหม่อมเอ๋ย ตามเกือบหมด ถ้าอย่างงั้น ข้าพเจ้าจะเอารายงานประชุมขึ้นมาเสนอได้ ซึ่งแก่เป็นส่วนน้อย ส่วนคนอื่นเป็นกรรมการร่างเพิ่งไปเมื่อต้องถามฉัน เพราะฉะนั้นควรจะเชื่อถือแก่ได้ยกย่องที่สุด ทว่าเขานั้น บางทีผู้ทไปใหม่ ๆ จะไปทำให้เขาเขาไปเอง

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าววาทกรรมมาธิการ บอกว่าข้าพเจ้าเห็นว่าควรคงไว้ คือให้รู้ชื่อนามของนายอำเภออยู่ด้วย เพราะข้าพเจ้าอยู่ตามชนบทนั้นเคยมีเรื่องมากอน ซึ่งไม่มีพระราชบัญญัติ

ญาติพี่น้องกรรม ใครไปทำที่อำเภอ นายอำเภอไม่ทำให้เลย เขาถือ
ว่าไม่มีหน้าที่ ซึ่งเราเขียนกฎหมายบังคับไว้เช่นนั้น เมื่อราษฎรไม่ไป
ทำก็ได้ ไปทำก็มีประโยชน์ ซึ่งเราเขียนกฎหมายไว้ด้วย เช่นนี้
อำเภอเขางานยุ่งอยู่แล้วไม่ทำให้ก็ได้ ควรให้มีได้ตามร่างของรัฐ
บาล และข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติว่าควรตัดหรือควรมีได้

นายสร้อย ฌด่าปาง รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา กรรมวิธีการจะจัดตั้งหรือไม่
ถ้าจะได้อตามร่างเดิม

พระมณฑลวิมลศาสตร์ กรรมวิธีการ กล่าววา กรรมวิธีการ
เห็นวาก็ได้ก็ปรายมามากมายแล้ว ยังไม่เปลี่ยนแปลงความเห็นเลย
เท่าที่ตมาชิกพยายามจะชักจูงใจกรรมวิธีการ ก็ถูกจูงใจไปไม่ได้ด้วย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ท่านผู้ใดเห็นว่ามาตรา ๖๒
นี้ควรไ้ตามร่างของรัฐบาล โปรดยกมือขึ้น

มีตมาชิกยกมือ ๒๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ท่านผู้ใดเห็นว่าควรตัด
ออกทั้งหมด โปรดยกมือขึ้น

มีตมาชิกยกมือ ๓๓ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา เป็นอันว่าควรคงได้ตาม
ร่างเดิมของรัฐบาล มาตรา ๖๓

นายจ้ง จริงจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าววา มาตรา
๖๒ เขาได้ มาตรา ๖๓ ก็ต้องเขาได้ด้วย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ผ่านกรรมวิธีการเห็นจะไม่ขัดข้อง มันเกี่ยวพันกัน

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมวิธีการ กล่าวว่า แล้วยุติมติของที่ประชุม ถ้าเอามาตรา ๖๒ ได้ มาตรา ๖๓ ก็คงได้ด้วย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่ามาตรา ๖๓ เขาได้ มาตรา ๖๔

นายทองอยู่ พุกพัฒน ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า มาตรา ๖๕ ถึงมาตรา ๖๗ นี้ ก็อยู่ในหมวดเดียวกัน ข้าพเจ้าเข้าใจว่า จะต้องเอาไว้ทั้งหมด จึงขอเสนอให้เอาไว้ทั้งหมด เพื่อไม่ให้เสียเวลา

นายสร้อย ฤดีปาง รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า กรรมวิธีการจะเห็นด้วยหรือไม่

พระมณฑานวิมลศาสตร์ กรรมวิธีการ กล่าวว่า ตามที่กรรมวิธีการได้แสดงแล้วว่าทำได้ ตามร่างใหม่นี้ก็ทำได้ เอกสารทำได้ง่าย เดียวยิ่งกว่าอย่างเก่าด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าควรจะต้องออก เพราะยุ่งยากมาก ถ้าพูดอย่างสามัญบางท่านที่จะให้เสร็จภาพแต่ดูเหมือนร่างของกรรมวิธีการจะสนับสนุนในทางนั้นมากกว่าด้วยซ้ำ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่าสามัญเสนอให้เอาตั้งแต่มาตรา ๖๕ ถึงมาตรา ๖๗ ไว้ตามร่างเดิม

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า

เมื่อสภาฯ ได้ตั้งมติรับหลักการให้คงเป็นตามร่างของรัฐบาลในการที่จะให้มีเอกอัครราชทูตไปตั้งที่นั่น เห็นว่าเราควรจะต้องร่างตอนนั้นไปตั้งแต่มาตรา ๖๒ ถึงมาตรา ๘๐ ไปให้กรรมการทำเสียใหม่จะดีกว่า เพื่อจะได้เรียบเรียงถ้อยคำให้เรียบร้อยยิ่งขึ้น เราพิจารณามาตรา ๘๓ คือไป

นายจิ่ง จิ่งจี้ อนุวรัชชุกรณเวทย์ อนุชานาญภาษา
รับรอง

หลวงวรัชชุกรณเวทย์ กรรมการ กล่าวหา ที่ประชุมนี้ได้ตกลงจะเอาตามร่างของรัฐบาล คือ ไม่คัดตามร่างของคณะกรรมาธิการ เพราะฉะนั้นควรให้เป็นตามร่างของรัฐบาล คณะกรรมาธิการไม่ขอรับไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา เพื่อประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้แล้วแต่เดิมมีมติขอร้องขอ ข้าพเจ้าก็ใคร่จะขอให้กรรมาธิการรับไปพิจารณามาตราต่างๆ เมื่อเห็นว่าสมควรไม่ควรจะแก้ ก็โยนกลับมาก็แล้วกัน แต่ข้าพเจ้าเห็นว่ามีทางจะแก้ไข แต่ตัวท่านเองก็ได้พิจารณาเรื่องนี้เป็นพิเศษ และก็น่าจะมีการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นขอให้กรรมาธิการรับไปพิจารณาเพื่อจะได้ดียิ่งขึ้น

พระมกุฎาณานิคมศักดิ์ศรี กรรมการ กล่าวหา เกี่ยวกับข้อบังคับ ถ้าหากว่าสมาชิกใดคนหนึ่งจะขอให้กรรมาธิการทำได้ ก็แต่ข้อบังคับ ข้าพเจ้าเองไม่ทราบข้อบังคับ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ ทำได้ตามข้อบังคับ
ก่อนที่ส่งตั้งก็ขอให้กรรมการรับไปได้ แต่ข้อบังคับบอกได้ว่า
กรรมการไม่จำเป็นจะต้องรับใช้หรือรับไปทำ

พระมัญญาณโณมตศาสดา กรรมการ กล่าวคือ คุณไม่จำเป็น
อีก เพราะเหตุว่าตามที่สภาฯ ได้รับร่างของรัฐบาลแล้วก็เห็นว่า
จะเป็นไปตามนั้น เพราะนั้นไม่ใช่ทางของกรรมการ เพราะรัฐบาล
ได้อธิบายแจ่มแจ้งจนถึงกับท่านสมาชิก ได้ลงมติให้ เป็น ไป ตามนั้น
เป็นอันว่าดีอยู่แล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ เป็นอันว่ามาตรา ๖๓, ๖๔,
๖๕, ๖๖, ๖๗ ที่กรรมการคัดออกหมดคน.....

นายสร้อย ฤดีปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก กล่าวคือ
ข้าพเจ้าอยากจะให้กฎหมายส่งด้วยยังขึ้น ท่านคัดออกข้อๆ เดี่ยวๆ
เช่นนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอความกรุณาให้ท่านที่ได้กรุณามาแล้วขอ
ความกรุณาให้ตรวจดูอีกหน่อยเถอะ ท่านก็ไม่รับรอง ข้าพเจ้าก็เห็น
ใจท่านเหลือเกินว่าท่านเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าขอความกรุณา สภาฯ
นี้จะขอความกรุณาท่านด้วยความเคารพอย่างยิ่งว่าขอให้เขาไปตรวจดู
อีกครั้งหนึ่ง สภาฯ ทำอะไรไม่ได้แล้ว นอกจากจะขอความกรุณาให้
ท่านเขาไปทำใหม่ขึ้น ถ้ามันดีอยู่แล้วก็ส่งกลับเข้ามา ควรที่
กรรมการจะเห็นใจบ้าง ความจริงที่ท่านบอกว่ากรรมการขอ
ยืนยันไม่รับไปพิจารณา คุณท่านจะใจน้อยเกินไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา ข้าพเจ้าใคร่จะเข้าไปในคำ
 อ้อนวอนของข้าพเจ้าเหมือนกัน ขอท่านกรรมวิธีการรับไปพิจารณา
 เท่าที่สมาชิกปรารถนา

หลวงวรินทร์ปรีชา กรรมวิธีการ กล่าวหา ที่ประชุม^๕เองได้
 ลงมติให้ เป็นไปตามร่างของรัฐบาลตามที่กรรมวิธีการขัดออกนั้น ที่
 ประชุมไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้นกรรมวิธีการก็ขอให้ เป็นไปตามร่าง
 ของรัฐบาลทั้งหมดคน และเพราะข้อความเกี่ยวพันกัน กรรม
 วิธีการตกเต็มแก่ ไซ้ในบางมาตราอาจจะขัดกับท้องถื่นด้วย เพราะ
 ฉะนั้นการที่จะให้ ไปแก่ ไซ้อีกก็แก่ ไซ้ไม่ได้ นอกจากจะตั้งกลับมาก
 คืนเท่านั้นเอง

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดคันทันของคาย กล่าว
 ว่า ที่ประชุม^๕ได้ลงมติไว้เช่นนั้นจริง คือให้คงไว้ตามร่างรัฐบาล แต่
 ทว่าต่อมาที่ประชุมเห็นว่าเพื่อจะแก้ข้อความถ้อยคำให้ดีขึ้น นั้นเป็น
 อีกได้คนหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงขอความกรุณาต่อท่านกรรมวิธีการ ที่
 ประชุมรับรองและยื่นตามร่างรัฐบาลไว้นั้น ถูกแล้ว แต่ต่อมาเห็นว่า
 จะมีอะไรที่ไม่ดีจะเรียบร้อยอยู่บ้างกระมัง จึงขอให้กรรมวิธีการรับไป
 ทำ เพราะฉะนั้นจึงคิดว่าถ้าหากว่าสภาฯ ลงมติให้ ไปทำแล้วก็น่าที่
 จะทำ แต่ว่าสภาฯ ไม่ลงมติเพียงขอให้ช่วยรับทำให้ เรียบร้อยเท่านั้น
 ข้าพเจ้าคิดว่ากรรมวิธีการรับไปทำจะเป็นการดีมากที่สุดทีเดียว

พระมณฑานวิมลศาสตร์ กรมวิชาการ กล่าวว่่า ที่จริงไม่ใช่เรื่องเจ็บใจหรือใจน้อย แต่ว่่าเกี่ยวข้องกับหลักการ ก็เมื่อท่านด้มาชิกผู้ม่เกี่ยวข้องทั้งหลายร่วมปรึกษากันจนอย่างนี้ เห็นว่่าร่างของรัฐบาลก็ด้แล้วว่่าแล้ว กรมวิชาการก็มองไม่เห็นจะมีทางอะไรที่จะทำค้กว่่านี้ไปได้ พุดอยู่ด้องตามนาที่ว่่าค้เกิด แต่ก็มาบอกว่่าควรแก้ ไร่บ้างไม่เข้าใจเลยในข้อนี้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เรื่องข้อนอว่อนหมคกัณฑ์ นายมัญญะ บริด้ษัทธิ ผู้แทนราษฎรจังหวัดศุพรรณบุรี กล่าวว่่า ข้าพเจ้าไม่ข้อนอว่อนแล้ว ปัญหาเช่นนี้เราเคยมีมา แล้ว คณะกรมวิชาการอื่น ๆ ก็ยอมทำได้ แต่เมื่อคณะกรมวิชาการนี้ไม่มีน้ำใจจะทำให้แล้ว ข้าพเจ้าก็ไม่ง้อ ข้าพเจ้าขอถอนญัตติที่เสนอด้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นอันเลิกกัณฑ์เถอะ เป็นอันมาตราต่าง ๆ ตั้งแต่มาตรา ๖๕ ไปจนถึงมาตรา ๖๗ ที่ประชุมนี้จะให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาลนทงหมคหรือ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชนบุรี กล่าวว่่า ในตอนน้เราปรึกษากันเวถานานแล้ว เพราะฉะนั้นขอเด้นอพักเพื่อจะด้ปรองคองกันเดี่ยว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าเห็นว่่าไม่ด้ค้ญ แต่ว่่าเมื่อคุเวลาด้ด้องไปค้ ๕ ทุ่ม ๑๖ นาที่แล้ว จะพักกัณฑ์พักกันเดี่ยวจะประชุมอีกไม่ได้ เพราะฉะนั้นขอให้ค้ไปจนจบค้กว่่า

นายพัก ณรงค์ธนา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวว่
คือเนื่องจากสภาฯ นี้ได้ลงมติให้กذبเข้าไปหาร่างรัฐบาล ก่อนที่จะได้
ผ่านไป ข้าพเจ้าอยากจะให้กรรมวิธีการ ได้ ให้คำรับรองสักหน่อยว่า
แม้เรื่องนี้จะได้ กذبเข้าไป หาร่าง รัฐบาลแล้ว ก็มีได้เสียรูปประการ
ใด โดยที่ร่างนั้นได้ร่างมาจากพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ ทุกอย่าง
ถ้าเช่นนั้นแล้วไม่จำเป็นจะต้องให้ ไป พิจารณาแก้ไข แต่ส่วนที่จะให้
แก้ไขนั้นอาจทำได้เมื่อสภาฯ นี้ได้ลงมติให้รับไปทำ แต่ที่จะให้ขอเป็น
ฉะเพาะบุคคลนั้นอาจยังไม่ถูกต้อง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ข้าพเจ้าใคร่จะถามกรรมมา
วิธีการว่าถ้าคงได้ตามร่างเดิมของรัฐบาลนี้ สำหรับมาตราอื่น ๆ นั้น
จะมีทางที่เสียอะไรบ้าง หรือขัดข้องเกี่ยวกับวิธีร่าง

ม.ร.อ. เสนีย์ ปราโมช กรรมวิธีการ กล่าวว่ สำหรับเรื่อง
แบบพินัยกรรมนี้ ถ้าหากว่าจะคงได้ ตามร่างรัฐบาลแล้ว ที่จริง
จะนับตั้งแต่มาตรา ๕๕ เป็นต้นไปจนจบหมวดควรจะเอาตามเดิม เพราะ
เหตุว่าเกี่ยวข้องกัน ที่กรรมวิธีการแก้ไขก็แก้ตามแนวความคิดที่
เปลี่ยนขึ้นใหม่ ควรจะเอาทั้งหมด มิฉะนั้นไม่ทราบว่าจะมีอะไรขัด
ข้องสำหรับเรื่องแบบนี้

ขุนวรดิษฐ์ครูณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว
ว่ เมื่อสภาฯ ลงมติแล้วว่าจะเอาอย่างของรัฐบาลก็ขอให้เป็นไปตาม
นั้น ไม่ควรจะไปสอบถามรัฐบาลว่าจะมีข้อขัดข้องหรือเสียหาย ขอ

ให้เป็นไปตามนั้นดีกว่า เพราะบทเหล่านี้เราก็ไปแก้ไขกฎหมายกันใหม่ข้างหน้า ทำไมจะต้องถามกรรมการ

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่
 ข้าพเจ้าได้ยื่นมาอ่านมาตรา ๕๘ แล้ว เห็นว่าถ้าเราจะผ่านหมวดนี้ไป
 ทั้งหมด โดยไม่พิจารณากันใหม่แล้ว ข้อความจะเกิดขัดกันขึ้น คือ
 มาตรา ๕๘ บัญญัติว่า "พินัยกรรมนั้น จะทำได้ก็แต่ตามแบบใดแบบ
 หนึ่งดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๐, ๖๑, ๖๘ แห่งบรรพนี้เท่านั้น"
 ๕๕ ๕๕ มาตรา ๖๒ นี้ได้ลงมติรับหลักการแล้วว่าจะให้มีแบบพินัย-
 ๕๕ ๕๕ กรรมอีกอย่างหนึ่งคือที่เรียกว่าทำเป็นพินัยกรรมผู้ละเมือง แต่ว่า
 มาตรา ๖๒ นี้หาได้ ๕๕ ได้ไว้ในมาตรา ๕๘ ไม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็น
 ว่าหมวด ๕๕ ว่าด้วยแบบพินัยกรรม ๕๕ ๕๕ ทั้งหมดควรที่จะต้องไปเรียบเรียง
 ๕๕ ๕๕ เขียนขึ้นใหม่เพื่อจะให้ข้อความไม่ขัดกัน คณะกรรมการผู้ช่วย
 ๕๕ ๕๕ เหลือประมวลบรรพนี้มากไม่เต็มใจที่จะรับไปพิจารณาแะไปทำแล้ว
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอว่าให้ส่งภาา๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕
 ๕๕ ๕๕ ไปพิจารณาข้อความเหล่านี้ตามข้อบังคับ ๓๑ วรรคที่ ๒ คือไป เพื่อ
 ๕๕ ๕๕ เราจะได้ประมวลที่สมบูรณ์ถูกต้อง ไม่ให้ข้อความมันขัดกัน

นายสรอย ณาปาาง นายฮั่ว ตามไท รับรอง

ทว่าการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ข้าพเจ้าไม่ขัดข้องในการ
 ๕๕ ๕๕ ทำนเสนอเช่นนั้น ในข้อบังคับก็มีแล้ว แต่ใครจะขอฝากความดังเกิด
 ๕๕ ๕๕ ได้ว่ การร่างประมวลนี้เป็นการร่างพิเศษ ถ้าหากว่าจะได้ตั้ง

กรรมวิธีการอื่นขึ้น ผลที่จะได้นั้นอาจไม่สมบูรณ์ก็ได้ ในเวลานี้ท่าน
กรรมวิธีการเห็นว่าไม่มีทางที่จะเปลี่ยนแปลง ท่านเห็นว่าไม่เปลี่ยน
แปลงได้ ก็เพราะในมาตราที่คัดออกนี้ แต่ถ้าเราขอมอบทั้งหมด๒
นกลับไปพิจารณา ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านคงจะยินดีทำให้หรือก เพราะว่
งานที่ท่านได้ ยินดีรับ สำหรับสภาฯ นี้ ก็มากมายก่ายกองกว่านี้มาก
บางที่จะได้ผลดีกว่าที่จะมอบให้กรรมวิธีการอื่น

พระมกุฎาณัติมตศาสตร์ กรรมวิธีการ กล่าวว่่า ที่จริงอาจจะมี
มีการเข้าใจผิดว่ากรรมวิธีการนี้ต้องการปฏิเสชไม่รับทำ แต่ไม่ใช่
เช่นนั้นเลย ที่จริงไม่เข้าใจเช่นนั้นเลย ว่าตกลงไปหยกๆ แล้วทำ
ไม่จะกลับไปให้แก้ไข แต่ถ้าหากว่าสภาฯ จะใช้ ไม่ใช่ส่งมาชิกคน
ใดคนหนึ่งวางหลักการมาว่าจะเอาอย่างนั้นๆ แล้วให้ ไปทำมากก็เตรียม
พร้อมที่จะฉลองพระเดชพระคุณเสมอ ไม่มีการขัดข้องอะไรเลย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า สำหรับอันนี้ หมวด๒ นี้
ข้าพเจ้าเชื่อว่ารอการพิจารณาไว้ก่อน และข้าพเจ้าใคร่จะขอเชิญ
ท่านที่สนใจในหมวดนี้ไปตกลงกับกรรมวิธีการเสียว่าคอนใดที่สนใจใน
เวลาหนึ่งเวลาใดภายหลังการประชุม

นายมนูญ บริสุทธิ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่่า
เมื่อท่านกรรมวิธีการเต็มใจที่จะทำให้ ข้าพเจ้าก็ชอบพระคุณ เพราะ
ฉะนั้นขอให้สภาฯ นี้ลงมติเปลี่ยนมติที่ข้าพเจ้าเสนอไว้เมื่อกัน ที่เสนอ
ให้ส่งหมวด ๒ นี้ไปให้กรรมวิธีการชุกนี้ไปทำเสียใหม่ โดยเอาหลัก

การที่สภาฯ ลงมติไปเมื่อก่อนว่า พินัยกรรมนั้นทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง
ได้อีกแบบหนึ่งด้วย แล้วให้ท่านกรรมาธิการไปร่างขึ้นมา อย่าให้
ขัดกัน ข้าพเจ้าหวังใจว่าสภาฯ นี้จะลงมติพร้อมเพรียงกันส่งไปให้
ท่านทำ

พระมกุฎาณฉิมตศาสดร์ กรรมาธิการ กล่าวว่่า คือยังสงสัย
ว่า เห็นพูดกันถึงแบบใหม่ ยังมีอีกแบบหนึ่งเอกสารลับ จะต้องเขียน
ไว้ว่า ๑.ลับ ๒.มหาชน ยังสงสัยในหลักการข้อนี้

นายทองอยู่ พุ่มพัตน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าขอประทานโทษที่จะกราบเรียนในที่ประชุมว่่า สภาฯ นี้เป็น
สภาของผู้แทนราษฎร ไม่ใช่เป็นสภาฯ ของเด็ก ๆ ในกาไรที่จะกลับ
ความคิดความเห็นง่าย ๆ มาตรา ๕๘, ๖๐, ๖๓ เราได้ลงมติเมื่อ
ตะก่แตกขาดแล้ว แล้วเราจะกลับรื้อฟื้นเป็นเด็ก ๆ ไม่ได้ เราเป็นสภา
ผู้แทนราษฎร เป็นสภาฯ ผู้ใหญ่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าใคร่จะเสนอข้อที่
ประชุมกันให้ส่งหมวด ๒ นั้นทั้งหมดให้กรรมาธิการไปพิจารณาเสียใหม่
และให้ท่านที่สนใจ ในข้อใดข้อหนึ่งได้ ไปสมทบกับกรรมาธิการนั้น
เพื่อแสดงความคิดเห็นในร่างใหม่นั้นให้ เป็นไปตามที่ตองการ

นายพัก วัฒนธาดา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะตกลงกันตามแบบที่ท่านกรรมาธิการขอรับ คือ
ตกลงพิเศษเสียว่าเมื่อจะส่งไปให้แล้ว หลักการว่่า เราจะรับร่างแบบ

เมืองหรือเอกสาร ดับหนทงหมคหรืออินโคอินหนึ่ง แล้วให้สมาธิ
คกตงให้แน่นอน เพื่อจะได้ ไม่เปลี่ยนแปลงถายหลังอีก

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่
ในหมวดคนฆ่าพเจ้ากรกตุดักทอยากจะให้ มีพินัยกรรมฉบับด้วย เพราะ
ฉะนั้นขอเสนอให้กรมการไปพิจารณาหักการในหมวดเอกสาร
ด้วย คือ ๒ หลัก หลักเมืองและดับ

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่
เพื่อจะยื่นเวลาให้เร็วเข้า ขอให้ท่านประธานฯ ตั้งปัญหาว่า พินัยกรรม
ฉบับจะให้ มีหรือไม่ ถ้าให้มี กรมการจะได้ไปได้ไว้ ถ้าไม่มี
คณะกรมการจะได้ ไม่ได้ไว้ ขอให้ลงมติเสียก่อน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ หลักดำค้ำยก็มีอยู่ว่าจะให้
มีเอกสารฝ่ายเมืองกับเอกสารดับหรือไม่ ฝ่ายเมืองนั้นคกตงกันแล้วว่
ให้มี ปัญหาที่มีว่เอกสารดับท่านผู้ใดเห็นว่าควรมี โปรดยกมือขึ้น
มีสมาธิยกมือ ๒๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรมี
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาธิยกมือ ๒ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่าควรมี ท่านผู้ใด
ยังมีข้อใดบ้างที่จะเสนอให้กรมการพิจารณา

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดธนบุรี กล่าวว่

ข้าพเจ้าอยากจะขอให้ประธานฯ เสนอญัตติว่า มาตรา ๕๘, ๖๐, ๖๓
นั้น มีคนเป็นอันว่าใช้ได้หรือไม่ได้ เพราะสภาฯ ลงมติแล้ว

ก. เทียม ศีรพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าว
ในที่ประชุมของเรา ถ้ามีมติส่วนมากตกลงกันว่า เราจะมอบทั้งหมด
๒ นี้ และขอความกรุณาทำนกรรมวิธีการที่เคารพให้ ไปทำเสียใหม่
เพราะฉะนี้ก็มีปัญหาอะไรอีกแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ข้าพเจ้าก็เข้าใจเช่นนั้น
และได้พูดทั้งหมด ๒ แล้ว แต่ว่าท่านยังคิดใจอีกจะให้สภาฯ นี้คิดว่า
ว่าตกลงไปแล้วจะใช้ได้หรือไม่ เราเกรงว่าใช้ไม่ได้ จึงให้กลับไป
ไปทำให้ดี ขอท่านผู้เสนอโปรดแสดงความคิดเห็นของท่านใหม่

นายทองอยู่ พนมพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดธนบุรี กล่าว ว่า
ที่ข้าพเจ้าเรียนท่านเช่นนั้นเพื่อรักษาแบบของสภาฯ ว่ามติอันใดที่ลงไป
แล้วขอให้เด็ดขาด ถ้าเราจะกลับรื้อฟื้นเช่นนั้นไม่ชอบด้วยทางการ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า เราทำมาแล้วตอนปลาย
มันไม่ลงรอยกัน ถ้าเรากลับมาใช้จะเสียหายอะไรเลย กลับมา
เพื่อให้มันสนิทกัน เราไม่ได้ทำกันเล่น เราทำกันจริงๆ จึงได้เป็น
เช่นนั้น ข้าพเจ้าได้แถลงให้ท่านทราบแล้วว่าประมุขนี้ไม่ใช่พระราช
บัญญัติธรรมดา เราทราบกันไม่พอจึงต้องอาศัยท่านกรรมวิธีการ ที่
ผ่านแล้วเพราะเข้าใจว่าดี เมื่อมาบัดนี้มีท่านสมาชิกก็ท้วงว่าไม่ดีเรา
ก็กลับมาตรองกันอีก การที่กลับไม่ใช่เป็นการเหลวไหล ข้าพเจ้า
เห็นว่าเป็นการแน่นอนขึ้นอีก

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าววา
ข้าพเจ้าอยากจะดูโฉมหน้าภรรยา เราว่าจะมีความลับกลตอกอย่างไร
ขอให้ลงมติ

ร.ท. ทองคำ ถ้ายโสภา ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี
กล่าวว่า ก่อนลงมติ ข้าพเจ้าขอพูดกับท่านผู้นั้น คือขอคำอธิบายเพื่
ลงมติ ขออภิปรายต่อไปว่ากฎหมายเรายังแก้ ได้ เรื่องนี้ทำไม่ยั
คาราคาซัง ทำไม่จะแก้ไม่ได้ เราจะปล่อยให้ผ่านไปอย่างนั้นหรือ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้แทนชลบุรียังคิดใจ
อยู่อีกหรือ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า
คือเท่าที่ข้าพเจ้าคิดใจ หมายความว่าข้าพเจ้าคิดใจในเรื่องที่.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า มาตราไหน

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า
มาตราตอนต้นของหมวดคนทั้งหมด

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า มาตราไหน

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า
คือมาตรา ๕๘ เป็นต้นไป จนกระทั่งพิจารณาเสร็จจน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ถึงมาตราที่เท่าไร

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า
ถึงมาตรา ๖๓ ที่ลงมติไปแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เขา สำหรับมาตรา ๕๘-
ถึงมาตรา ๖๓ ที่ลงมติไปแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะพิจารณากันใหม่
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๖ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรจะ
พิจารณากันใหม่ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่าพิจารณากัน
ใหม่ ท่านผู้ใดจะมีหลักการอะไรที่จะเสนออีกในการเปลี่ยนแปลงนี้
ที่จะได้มอบให้กรรมาธิการไปพิจารณา พุ่ถึงหลักการที่ใครจะให้
กรรมาธิการรับไปพิจารณาอีก

ค. เทียม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวว่
ก็มีอยู่ว่าสภาฯ ควรจะลงมติมอบ

หดวงศรีประกาศ กรรมาธิการ กล่าวว่ ที่ลงมติไปเมื่อ ๕๕
ถึง ๖๓ ไม่ใช่ ๖๓ ถึงมาตรา ๖๓ แล้ว เพราะฉะนั้นขอให้ลงมติถึง ๖๓
ด้วยเพื่อจะหมดปัญหา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ไม่ใช่ ท่านคิดใจจะให้
ลงมติมาตรา ๖๓ อีกหรือ ข้าพเจ้าจะได้ให้ลงมติ

หดวงศรีประกาศ กรรมาธิการ กล่าวว่ ไม่ใช่ที่ลงมติไป
แล้วถึง ๖๓ แต่ที่ประชุมให้ลงมติเมื่อ ๕๕ ถึง ๖๓ ขอให้ ไปถึง ๖๓ ด้วย

นายชื่อ ตามไท ผู้แทนราษฎรจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่าการตกลงมติเมื่อครั้งก่อนตั้งแต่มาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๖๓ ก็มีท่านผู้แทนชนบรีขอเท่านั้นเอง ส่วนมติที่สภาฯจะให้กรรมาธิการ ข้าพเจ้าขอเสนอว่าให้ไปปรับปรุงตั้งแต่มาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๘๐ ทั้งหมดหมวด ๒ นี้

หอดวงฉนวนติปรึกษา กรรมาธิการ กล่าวถึง ข้าพเจ้าตั้งตั้งว่ามาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๖๓ ซึ่งมีปัญหาเท่านั้น สภาฯนี้ได้ลงมติเป็นฉพาะที่ ๒ แล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่าใคร ๆ ไม่มีอำนาจจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ เว้นไว้จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขมาตราที่คัดออกนั้นเข้าหาตนเองได้ ขอท่านประธานฯ ได้โปรดดูข้อบังคับอีกครึ่งหนึ่ง ถ้าจะเปลี่ยนแปลงมาตราที่คัดออกเข้าหามาตราอื่นที่สภาฯนี้ลงมติรับรองแล้วนั้นจะไม่ได้ ถ้าไม่เช่นนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าสภาฯนี้จะเป็นสภาฯเด็ก ๆ อย่างที่ท่านผู้แทนชนบรีว่าจริง ๆ แหะ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวถึง นี้น่าศึกษาความมาตรา ๓๓ ออกคำว่าการประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น ที่ประชุมเขาจะลงมติให้เป็นไปอย่างอื่นแล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นว่าข้อบังคับพอแล้ว เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น เป็นอันว่าหมวด ๒ นี้คัดออกทั้งหมด สภาฯนี้ตกลงมอบให้กรรมาธิการรับไปพิจารณา

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวถึง เป็นอันว่ามอบให้กรรมาธิการไปพิจารณาทั้งหมด หมวด ๓ มาตรา ๘๓

นายทองอยู่ พนมพิณ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่
เมื่อหมวด ๒ นี้ได้ตั้งให้กรรมาธิการพิจารณาแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่า
ในหมวด ๓ นี้และหมวด ๔ คือไป อาจมีข้อที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ
หมวด ๒ ถ้าหากว่าจะพิจารณาในเวลานี้แล้ว อาจจะไปขัดกันจน
ได้ จึงขอฝากความรู้สึกลง

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวว่ หมวด ๓
และข้อไปไม่เกี่ยวข้องกับหมวดนี้ ถ้าเกี่ยวข้องจะบอกให้ท่านทราบ

นายฮั่ว ตามไท ผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรกำหนดเวลาให้กรรมาธิการด้วยว่าจะให้ตั้งกลับ
คืนมาเมื่อไร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ กรรมาธิการจะไป
กรรมาธิการมาในเวลาที่อนันต์สมัยประชุม เพราะสมัยประชุมจะหมดใน
วันที่ ๓๓ เดือนนี้แล้ว

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวว่ วันเสาร์ ถึง
จะตั้งกลับเข้ามาได้ พรุ่งนี้จะพิจารณาในคอนเซ็ปต์ แล้วในวันเสาร์จะ
ตั้งมา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ กรรมาธิการคิดว่าวันเสาร์
จะตั้งมาพิจารณาได้ มาตรา ๘๓

ธนพิเคราะห์ศักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุรินทร์ กล่าวว่ หมวด
๓ นี้ทุกข้อเกี่ยวข้องกับวิธีทำพินัยกรรมเหมือนกัน พินัยกรรมอย่างไรจึง

จะส่งมอบ และพินัยกรรมอย่างไรจึงไม่ส่งมอบ จึงเป็นข้อที่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่ากรรมาธิการรับไปจะไปปรับปรุงในหมวด ๓ พร้อมกับที่จะประชุมในวันเสาร์

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวถึง กรรมาธิการได้รับรองอย่างแจ่มแจ้งแล้ว ในตอนนี้ไม่เกี่ยวข้องกับหมวดนั้น แต่ถ้าหากว่าตอนใดเกี่ยวข้องกับ ท่านอาจจะเสนอให้ที่ประชุมทราบ

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่ามีมาตรา ๘๑ ขอให้ผ่านไป

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ นายมัญญู บริสุทธิ์ รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวถึง ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ผ่านไป
มาตรา ๘๒

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่ามี
ผ่านไปได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวถึง ข้าพเจ้าเห็นว่า มาตรา ๘๓ ยาวหน่อย จึงได้ปล่อยเวลาให้อ่าน ข้าพเจ้าเกรงว่าจะอ่านไม่ทัน
มาตรา ๘๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗, ๘๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๙

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวถึง
ข้าพเจ้าขอประทานโทษที่จะกล่าวในที่นี้ว่า สำหรับที่ประชุมจะอ่าน
เรื่อยๆ เช่นนี้ สมาชิกหลายท่านเข้าใจว่าคงจะไม่ได้เตรียมเนื้อเตรียม
ตัวในมาตราเหล่านี้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ร่างนี้ได้ส่งไปให้อ่านต่อวง
หน้าหลายวันแล้ว เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าจึงได้ให้พิจารณา
เป็นมาตราไป แต่ว่าที่ประชุมเห็นว่าจะอ่านไม่ทัน ก็ขอเลื่อนการ
พิจารณาไป ก็แล้วแต่

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่า ขอม่านไป ข้าพเจ้าอ่านไม่ทัน
เราอ่านมานานแล้ว มันเสียเวลาของสภาฯ เปล่าๆ

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กล่าวว่า บรรพชนี้ แจกหลายวันแล้ว ถ้าเราไม่อ่านที่บ้านแล้ว มา
อ่านเฉพาะที่ประชุม ประธานฯ ได้บอกแล้วว่า เราคงจะได้กฎหมาย
ที่หยาบๆ เราควรจะอ่านที่บ้านเสียก่อน

ร.ท. ทองคำ คล้ายโอภาส ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอเสนอให้ผ่านไป สำหรับผู้เสนอนั้น คงมีอยู่คน
เดียวเท่านั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า โปรดพิจารณามาตรา ๘๘, ๘๐
จนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า
ผ่านไปได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า มาตรา ๘๓, ๘๒ ที่กรรมมา
ธิการคัดออกทั้งมาตรา

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
มาตรา ๘๒ นี้ ข้าพเจ้าสงสัย เพราะในหลักการนั้นว่า การทำพินัย-

กรรมยกทรัพย์สินให้แก่คนยากจนหรือกุศลสถาน เข้าใจว่าจะไม่ครอบ
เข้ากับมาตรา ๘๘ หรืออย่างไร ถ้าหากว่าเป็นการเข้าใจถูกต้อง
ซ้ำเจ้าก็ไม่ขัดข้อง

พระมณฑลวิมลศาสตร์ กรรมการ ก่อว่า เพื่อคดีเวลา
ให้ต้นเข้า กรรมการจะได้อ่านรายงานนี้ให้ฟัง เหตุที่คดีออกเห็น
ว่า พินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่คนจนอาจจะเป็นการเดือนดอย เพราะ
ผู้รับพินัยกรรมนั้นไม่มีคัวแน่นอน คำว่าคนจน อาจเดือนดอย อาจ
เสียไปตามมาตรานี้ และพินัยกรรมอาจยกไปให้กุศลสถาน ๆ นั้น
อาจไม่อยู่ในสภาพบุคคล เพราะฉะนั้นก็รับไม่ได้ เพราะตามกฎหมาย
สิ่งที่มีสิทธินั้นต้องเป็นบุคคล หรือไม่ก็ต้องเป็นมูลนิธิ ซึ่งได้
กล่าวไว้ในมาตรานี้แล้ว เพราะฉะนั้นในมาตรา ๕ เมื่อจะให้ จะ
ทำได้ก็เมื่อตั้งเป็นมูลนิธิก็ได้ ไม่จำเป็นจะต้องมีวางมาตรานี้ไว้
เป็นเหตุผล ที่กรรมการได้บันทึกไว้ก็คือว่า สำหรับความประ-
สงค์ของเจ้ามฤคกที่จะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่คนยากจน ก็ทำได้
โดยอาศัยมาตรา ๘๘ หรือแต่ระบุไว้ในมาตรา ๓๓๒ ก็ไม่จำเป็นจะ
ต้องใช้มาตรานี้ จะขัดกันในเรื่องที่ว่าคนจนนั้นเดือนดอยมาก ไม่ได้กำ-
หนดให้แน่นอน

ทำการแทนประธานสภาฯ ก่อว่า คำอธิบายของท่านกรรมมา-
ธิการเป็นที่แจ่มแจ้งพอแล้วหรือยัง

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ก่อว่า

ความที่กรรมาธิการอธิบายมานั้นก็แจ่มแจ้งดี แต่ข้าพเจ้าสงสัยว่า ถ้า
ข้าพเจ้าอยากจะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่คนจนหลายๆ จะทำได้หรือไม่
ซึ่งในร่างของรัฐบาลให้ต้นนิษฐานไว้ก่อนว่า พินัยกรรมนั้นเขา
ให้คนจนในท้องถิ่น

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ กล่าวว่่า ข้อสงสัย
ของท่านสมาชิกที่ยังไม่ถกมถกกัน ท่านถามว่าเราจะทำพินัยกรรม
ให้แก่คนจนไม่ได้หรือไม่ นั้นขอตอบให้เป็นที่แน่นอนว่าได้ กฎหมายไม่
ได้ห้ามอะไร แต่มาตราเป็นแต่เพียงข้อต้นนิษฐานเท่านั้น ร่างของ
รัฐบาลเดิมว่า ให้ต้นนิษฐานไว้ก่อนว่า ได้แก่คนยากจนผู้อยู่ในท้องถิ่น
ที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ทำพินัยกรรม แต่ว่ากรรมาธิการก็ได้อธิบาย
แล้วว่า สาระสำคัญของการทำพินัยกรรมนั้น จะต้องเป็นส่วนใน
ทรัพย์สิน ในการที่จะให้เมื่อจะดำเนินการนี้ เขียนมาตรา ๘๒ ยกทรัพย์สิน
ให้เฉยๆ เท่านั้นก็ต้องเดินไปตามมาตรา ๓๑๒ อนุมาตรา ๒ ถ้ากา
หนดบุคคลซึ่งไม่อาจที่จะทราบตัวแน่นอนได้ เป็นผู้รับพินัยกรรม แต่
ผู้รับพินัยกรรมตามพินัยกรรมลักษณะ ฉะนั้น อาจกำหนด โดยให้
บุคคลใดคนหนึ่งเป็นผู้ระบุเลือกเอาจากบุคคลอื่นหลายคน หรือจาก
บุคคลอื่นในหมู่ใดหมู่หนึ่ง ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมระบุไว้ก็ได้ แต่จะไม่
เป็นการห้าม เช่นคนจนอยู่ในความอารักขาของถิ่นนั้นหรือในตำบลที่
ข้าพเจ้าอยู่นั้น และในแคว้นจังหวัดนั้น ก็เป็นอันว่าแน่นอนพอที่จะ
กระทำได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่าเป็นอันทำให้คัดออกทั้ง
มาตรา ๘๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘๔, ๘๕
นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าว
ว่าเจ้าตั้งดีในคำนี้ เหตุใดกรรมการจึงไม่ใช่ชาวไทย กรรมการ
ใช้คำต่างประเทศ คือใช้คำว่า ทวิตต์ เราจะใช้คำไทยไม่
ได้หรือ

ม.ร.ว. เถนีย์ ปราโมช กรรมการ กล่าวที่ว่าทวิตต์
ไม่มีคำไทย เป็นคำอังกฤษ เราขอยืมเขามาใช้ ถึงแม้ว่าพระ
ราชบัญญัติออกในค. มาตรา ๖๘ พ.ศ. ๒๔๗๒ ไปเปิดดู ก็ใช้
เช่นนั้นเหมือนกัน ในเรื่องที่จะต้องใช้ตามกฎหมายไทยนั้น เราไม่มี
ในกฎหมายของเรา

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าว
เมื่อกรรมการหาคำไทยมาใช้ไม่ได้ ก็เป็นอันว่าเคยตามเคย เรา
เป็นคนไทยเราจะต้องรักษาคำไทย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่าคุณจะมีคำใดที่จะเสนอใน
ที่ประชุม

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าว
ว่าเจ้าตั้งดีเมื่อก่อน เจ้าอยากจะให้กรรมการหาคำไทยซึ่งเป็น
ภาษาของเราแท้ๆ เท่านั้นเอง ไม่ต้องการจะให้คำต่างประเทศมาใช้
เพราะว่าเมืองเราเป็นเมืองไทยต้องการภาษาไทย

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าววา
ถ้าหากว่ามีคน ๆ หนึ่ง จะทำพินัยกรรม บอกว่าให้ผู้รับมรดกของ
ข้าพเจ้าจ่ายเงินหมั้นบาทให้แก่คนจน แต่ไม่ได้ระบุชื่อผู้รับ จะทำไม่
ได้หรือ และมาตรา ๑๑๒ อนุมาตรา ๒ เป็นข้อความที่กรมมาธิการเพิ่ม
ขึ้นใหม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงยังไม่รักในหลักการณ์ เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงเห็นว่ามาตรา ๑๒ แม้จะคงไว้ก็คงจะไม่เสียหายอะไร เมื่อ
ข้าพเจ้าตายไปให้จ่ายเงินหมั้นบาทให้แก่คนจน เช่นนี้จะคดีสิทธิของ
เขาเสียทีเดียวหรือ ข้าพเจ้าสงสัย

ค. เทียม ศรัทธา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าววา
กรมมาธิการก็ได้อธิบายแล้วว่า การที่เราจะให้คนจนไม่เป็นที่แน่
นอนเพราะอาชญากรรมแก่งแย่งได้ คนจนทั่วทั้งเมือง มันเป็นการยุ่งยาก
เหลือเกิน เพราะฉะนั้นขอเสนอให้ลงมติ

ว.อ. จิม ศิริไพบุตย์ ร.น. รุณชำนานาญภาษา รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ปัญหาที่มีอยู่ว่าจะคัดออก
หรือคงไว้ มาตรา ๑๒ นี้ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคงไว้ โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิยกยกมือ ๓ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคัด
ออก โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๒๕ นาย

พระมุนีภาณวิมลศาสตร์ กรรมาธิการ กล่าวว่่า ที่จริงแล้ว
 ทรัพย์สิน ได้ ไซ้มาในกฎหมายตามที่ท่านกรรมาธิการได้กล่าวมาแล้ว
 เลยเป็นคำไทยเสียแล้ว ไม่ใช่คำฝรั่งเสียแล้วเจตนา เขาเขียนคำว่่า
 ทรัพย์สิน แล้ว จะไปเขียนทับกันกับเขาอย่างไร เพราะว่าคำว่่า ทรัพย์สิน
 เดียวกัน ก็จะกลายเป็นคำไทยแล้ว

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่่า
 ในการที่เอาคำฝรั่งมาใช้ บรรพ๓ ของเราก็มีใช้เหมือนกัน ก็ไม่
 เห็นเป็นอะไร เช่นคำว่่าอาชญา เพราะฉะนั้นในการที่จะเอาศัพท์นั้น
 มาใช้ก็ใช้ได้

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่่า ท่านผู้ใดยังคิดใจในมาตรา
 ๘๕ มาตรา ๘๖

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่่า
 ในมาตรา ๘๖ นั้น หน้า ๕๒ มีว่่าคง “บัญญัติที่กล่าวไว้ในวรรคก่อน
 นี้ ให้ใช้บังคับแก่เรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือ
 กัดไฟ หรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป ทั้งแพ และสัตว์
 พาหนะด้วย”

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่่า มาตรา ๘๖ ขววมตา ย่อม
 มาก่อน ทวิ คือก่อนมาตรา ๘๖ ทวิ

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่่า
 เมื่อกันหาพเจ้าก็กล่าวไปเกือบจะเสร็จแล้ว เพราะฉะนั้นรวมความ
 ถ้าหากว่่า.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า โปรด กล่าว ใหม่ รวม
ความยังไม่เข้าใจ

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าว ว่า
ในมาตรา ๘๖ ทวิ มีอย่างนี้ "บัญญัติที่กล่าวมาในวรรคก่อนนี้ ให้
ใช้บังคับแก่เรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่ ๖ คันขึ้นไป เรือกลไฟ
หรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ ๕ คันขึ้นไป ทังแพ และสัตว์พาหนะ
ด้วย" ข้าพเจ้าสงสัยว่า ทำไมกรรมการจึงบัญญัติแต่เพียงจำ-
นวนจำกัดเท่านั้น ถึงอื่นซึ่งนอกจากนี้ ทำไมจึงไม่บัญญัติลงไป

ม.ร.ว. เด่นีย์ ปราโมช กรรมการ กล่าว ว่า การที่บัญญัติ
จำกัดเฉพาะเท่านั้น ก็เป็นการดำเนินตามประมวลแพ่งหลายบท
หลายมาตรา ซึ่งท่านจะได้ศึกษาคูหาเอง ในมาตรา ๑๒๓๘, ๓๓๐๐
อะไรพวกนี้ ท่านจะเห็นได้ คือว่ามีสิ่งห้ามทรัพย์สินบางอย่างซึ่งมีแบบ
และเป็นไปเช่นเดียวกัน การทำพินัยกรรมเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินเหล่านี้
ก็เป็นที่ไปอย่างฮดังห้ามทรัพย์สินด้วย

ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าว ว่า มาตรา ๘๖ ทวิ บรรทัดที่ ๓
เมื่อตัด "ท่านว่า" แล้ว ข้าพเจ้าขอเติมคำว่า "ยอม" อ่ากว่า
"ยอมไม่สมบูรณ์" เพื่อความจะได้ไม่แปรผันไปเป็นอย่างอื่น หวัง
ว่ากรรมการคงจะเห็นพ้องด้วย

ม.ร.ว. เด่นีย์ ปราโมช กรรมการ กล่าว ว่า ไม่ขัดข้อง
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า เบนอนว่ามาตรา ๘๖ ทวิ

บรรทัดที่ ๓ นี้ แทนคำว่า “ท่านว่า” เดิมว่า “ยอม” กรรมมา-
 ธิการไม่รัดข้อ ท่านผู้ใดยังคิดใจในมาตรานี้อีก มาตรา ๘๘ กรรมมา-
 ธิการคัดออกทั้งมาตรา มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๘ มาตรา ๑๐๐ ไม่มี
 อะไรแก้ไข มาตรา ๑๐๐ ทวิ

เลิกประชุมเวลา ๒๒.๕๕ นาฬิกา

จ้ง จริงจิตร
 กิมเส็ง สินธุเสก
 พระไพศาลเวชกรรม
 ทองอินทร์ ภูริพัฒน์
 พัทธผลกาย
 สวัสดิ์ ยุวะเวส
 เลียง ไชยกาล

ตรวจแล้ว ๒๘/๖/๖๘

นายปพาพ บุญ-หลง
 ประเสริฐ บัณฑิตคุณ
 ถิน จุฑะรพ
 บุญช่วย สุนทรมัต
 ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
 วิจิน สัจจะเวทะ
 เลียงฮื่อ ศรีสุชาติ
 อำพัน อัมรานนท์

ผู้ตรวจงานการประชุม

พ.อ. ประชนบัจฉนิก
 รองประธานคนที่ ๒ (ลงนามแทน) อหกรรมบดี
 เสด็จการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร